

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.2.2013
COM(2013) 71 final

2013/0045 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko īsteno ciešāku sadarbību finanšu darījumu nodokļa jomā

{SWD(2013) 28 final}

{SWD(2013) 29 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Vispārīga informācija un vēsture

Nesenā pasaules ekonomikas un finanšu krīze nopietni ietekmēja ekonomiku un publiskā sektora finanses. Finanšu nozares rīcība ir bijusi nozīmīga krīzes izraisīšanā, bet izmaksas ir segušas valdības un Eiropas iedzīvotāju kopums. Eiropā un starptautiski daudzi ir vienisprātis, ka finanšu nozarei būtu jādod taisnīgāks ieguldījums, ņemot vērā krīzes likvidēšanas izmaksas un nozares pašreizējo nepietiekamo aplikšanu ar nodokļiem. Vairākas ES dalībvalstis jau ir veikušas dažādus pasākumus finanšu nozares aplikšanai ar nodokļiem.

Tādēļ Komisija 2011. gada 28. septembrī pieņēma priekšlikumu Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījumu nodokļa (FDN) sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK¹. Ierosinātās Padomes direktīvas juridiskais pamats bija LESD 113. pants, jo ierosinātie noteikumi vērsti uz tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz finanšu darījumu aplikšanu ar nodokli, ciktāl šāda saskaņošana nepieciešama, lai nodrošinātu finanšu instrumentu darījumu iekšējā tirgus pienācīgu darbību un lai nepieļautu konkurences izkropļošanu. Šis juridiskais pamats nozīmē, ka nepieciešams Padomes vienprātīgs lēmums saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju.

Minētā priekšlikuma galvenie mērķi bija:

- saskaņot tiesību aktus, kuri attiecas uz finanšu darījumu netiešajiem nodokļiem, kas nepieciešams, lai nodrošinātu finanšu instrumentu iekšējā tirgus pienācīgu darbību un lai nepieļautu konkurences izkropļošanu starp finanšu instrumentiem, tirgus dalībniekiem un tirgiem visā Eiropas Savienībā, un vienlaikus
- nodrošināt, ka finanšu iestādes dod taisnīgu un ievērojamu ieguldījumu nesenās krīzes izmaksu segšanā, un radīt vienlīdzīgus nosacījumus nodokļu ziņā salīdzinājumā ar citām nozarēm²; un
- radīt piemērotus atturošus pasākumus, lai novērstu darījumus, kas neuzlabo finanšu tirgu efektivitāti, tādējādi papildinot reglamentējošos pasākumus nolūkā nepieļaut turpmākas krīzes.

Ņemot vērā lielākās daļas darījumu, kas potenciāli tiks aplikti ar nodokli, ārkārtīgi lielo mobilitāti, bija un joprojām ir svarīgi izvairīties no kropļojumiem, ko rada nodokļu noteikumi, ko dalībvalstis pieņemušas vienpusēji. Tik tiešām, vienīgi darbojoties visas ES līmenī, var izvairīties no finanšu tirgu sadrumstalotības pa darbībām, pāri robežām, pa produktiem un tirgus dalībniekiem, garantēt vienlīdzīgu attieksmi pret finanšu iestādēm ES un visbeidzot – tādējādi nodrošināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību. Kopējas finanšu darījumu nodokļa sistēmas izstrāde ES samazina tirgu

¹ COM(2011) 594 galīgā redakcija.

² Pārsvārā finanšu iestādes vai nu tieši, vai netieši bija ieguvējas no glābšanas un garantēšanas pasākumiem, kurus laikposmā no 2008. līdz 2012. gadam (priekš)finansēja Eiropas nodokļu maksātāji. Minētie pasākumi līdz ar ekonomiskās aktivitātes panīkumu, ko radīja aizvien lielākas bažas par visas ekonomikas un finanšu sistēmas stabilitāti, izraisīja publiskā sektora finanšu stāvokļa pasliktināšanos par vairāk nekā 20 % no IKP visā Eiropā. Turklāt lielākā daļa finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu ir atbrīvoti no PVN.

izkropļošanas risku, kas rodas no darbības ģeogrāfiskas pārcelšanas nodokļu dēļ. Turklāt šāda kopēja sistēma var arī nodrošināt nodokļu neitralitāti, veicot saskaņošanu plašā mērogā, jo īpaši, lai tās darbības joma attiektos arī uz ļoti mobiliem produktiem, piemēram, atvasinātajiem instrumentiem, mobiliem tirgus dalībniekiem un tirgiem, tādējādi samazinot dubultu nodokļa uzlikšanu un nodokļa neuzlikšanu vispār.

Tāpēc priekšlikumā bija paredzēts saskaņot dalībvalstu finanšu darījumu nodokļus, lai nodrošinātu vienotā tirgus netraucētu darbību un tādējādi noteiktu galvenās iezīmes plaša mēroga FDN kopējai sistēmai ES.

Aptuveni tajā pašā laikā, kad Komisija iesniedza sākotnējo priekšlikumu, saskaņošanas vajadzība bija vēl skaidrāk vērojama praksē. Proti, Francija kopš 2012. gada 1. augusta ir ieviesusi nodokli atsevišķiem finanšu darījumiem, un arī Spānija, Itālija un Portugāle ir nesen paziņojušas par šādu nodokļu ieviešanu – tiem visiem ir atšķirīga darbības joma, likmes un tehniskā struktūra.

Eiropas Parlaments 2012. gada 23. maijā sniedza labvēlīgu atzinumu³ par Komisijas sākotnējo priekšlikumu, un 2012. gada 29. martā⁴ tāpat rīkojās arī Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. Arī Reģionu komiteja 2012. gada 15. februārī⁵ pieņēma labvēlīgu atzinumu.

Priekšlikums un tā varianti tika plaši apspriesti Padomes sanāksmēs, kas sākotnēji notika Polijas prezidentūras laikā⁶ un pēc tam ātrākā tempā – Dānijas prezidentūras laikā, tomēr nepieciešamais vienprātīgais atbalsts netika panākts fundamentālu un nepārvaramu viedokļu atšķirību dēļ starp dalībvalstīm.

Padomes 2012. gada 22. jūnija un 10. jūlija sanāksmē tika konstatēts, ka pastāv būtiskas viedokļu atšķirības attiecībā uz nepieciešamību ES līmenī izveidot kopēju FDN sistēmu un ka saskaņota finanšu darījumu nodokļa princips tuvākajā nākotnē Padomē nesaņems vienprātīgu atbalstu.

No iepriekš minētā izriet, ka kopējas FDN sistēmas mērķi, kas Padomē apspriesti pēc tam, kad Komisija iesniedza sākotnējo priekšlikumu, visā Savienībā saprātīgā termiņā nav sasniedzami.

Pamatojoties uz vienpadsmit dalībvalstu (Beļģijas, Vācijas, Igaunijas, Grieķijas, Spānijas, Francijas, Itālijas, Austrijas, Portugāles, Slovēnijas un Slovākijas) lūgumu, Komisija iesniedza Padomei priekšlikumu⁷ lēmumam, ar ko atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz finanšu darījumu nodokli.

Visas dalībvalstis savos lūgumos norādīja, ka darbības joma un mērķi Komisijas tiesību akta priekšlikumā par ciešākas sadarbības īstenošanu jābalsta uz Komisijas sākotnējo priekšlikumu par FDN. Turklāt dalībvalstis precizēja, ka jāmēģina novērst izvairīšanās pasākumus, darbības kropļojumus un pārcelšanu uz citām jurisdikcijām.

³ P7_TA(2012)0217.

⁴ ECO/321 – CESE 818/2012 (OV C 181, 21.06.2012., 55. lpp.).

⁵ CDR 332/2011 (OV C 113, 18.04.2012., 7. lpp.).

⁶ FDN bija pirmais darba kārtības punkts Ekonomikas un finanšu lietu padomes sanāksmē 2011. gada 8. novembrī, kā arī trijās nākamajās sanāksmēs 2012. gada martā, jūnijā un jūlijā. No 2011. gada decembra līdz 2012. gada jūnijam šā jautājuma apspriešanai bija veltītas septiņas Padomes nodokļu jautājumu darba grupas (netiešie nodokļi) sanāksmes.

⁷ COM(2012) 631 final/2.

Šis direktīvas priekšlikums attiecas uz ciešākas sadarbības īstenošanu FDN jomā, atbilstoši Padomes 2013. gada 22. janvāra atļaujai, kas izsniegta pēc Eiropas Parlamenta piekrišanas 2012. gada 12. decembrī.

Ņemot vērā šo ciešākas sadarbības kontekstu, iepriekš minētajam Komisijas 2011. gada priekšlikumam vairs nav priekšmeta, un tādēļ Komisija plāno to atsaukt.

Komisijas priekšlikumā Padomes 2011. gada 29. jūnija Lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu⁸, kas grozīts 2011. gada 9. novembrī⁹, noteikts, ka daļa no FDN ieņēmumiem veido pašu resursus ES budžetā. Tas nozīmētu, ka NKI pašu resursi, ko iegūst no dalībvalstu iemaksām, tiktu attiecīgi samazināti.

1.2. Priekšlikuma mērķi

Šā priekšlikuma vispārējie mērķi ir tādi paši kā Komisijas sākotnējā priekšlikumā 2011. gadā. Nesenā pasaules ekonomikas un finanšu krīze, kas joprojām turpinās, nopietni ietekmēja ES ekonomiku un publiskā sektora finanses. Finanšu nozarei bija nozīmīga loma ekonomiskās krīzes izraisīšanā, bet visas krīzes izmaksas ir segušas valdības un Eiropas iedzīvotāji kopumā. Lai gan to ir noteikusi ļoti dažādu tirgus faktoru kombinācija, pēdējās divās desmitgadēs finanšu nozare kopumā ir piedzīvojusi augstu ienesīgumu, kas daļēji varētu būt valdību nodrošinātā (tieša vai netieša) drošības tīkla dēļ apvienojumā ar finanšu nozares regulējumu un atbrīvojumu no PVN.

Šādos apstākļos dažas dalībvalstis finanšu nozarei sāka uzlikt papildu nodokļus, bet citām dalībvalstīm jau bija ieviesti īpaši nodokļu režīmi finanšu darījumiem. Pašreizējā situācija rada šādu nevēlamu ietekmi:

- nodokļa režīma sadrumstalotība finanšu pakalpojumu iekšējā tirgū – ņemot vērā, ka pieaug nekoordinētu valstu nodokļu pasākumu daudzums, ar to izraisītām konkurences izkropļojumu iespējām starp finanšu instrumentiem, tirgus dalībniekiem un tirgiem visā Eiropā un nodokļu dubultu uzlikšanu vai dubultu neuzlikšanu;
- finanšu iestādes nedod taisnīgu un ievērojamu ieguldījumu nesenās krīzes izmaksu segšanā, un netiek nodrošināti nodokļu ziņā vienlīdzīgi konkurences apstākļi ar citām nozarēm;
- nodokļu politika nepalīdz novērst darījumus, kas neuzlabo finanšu tirgu efektivitāti, kā arī nepapildina regulatīvos pasākumus, lai izvairītos no krīzes atkārtošanās, bet tā var tikai novirzīt maksas no ekonomikas nefinanšu sektora uz finanšu iestādēm un tādējādi veicināt aizsāktos regulatīvos un uzraudzības pasākumus, lai izvairītos no turpmākām krīzēm finanšu pakalpojumu nozarē.

Kopējas finanšu darījumu nodokļa sistēmas īstenošana pietiekamā skaitā dalībvalstu nozīmētu tūlītējas taustāmas priekšrocības visās trijās iepriekš minētajās jomās saistībā ar darbībām, kuras aptver ciešāka sadarbība. Saistībā ar šiem jautājumiem tiktu uzlabota iesaistīto dalībvalstu situācija pārcelšanas risku, nodokļu ieņēmumu un finanšu tirgus efektivitātes un izvairīšanās no nodokļu dubultas uzlikšanas vai nodokļa neuzlikšanas ziņā.

⁸ COM(2011) 510 galīgā redakcija.

http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/fin_fw1420/proposal_council_own_resources_en.pdf

⁹ COM(2011) 739 galīgā redakcija.

http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/fin_fw1420/COM_2011_0739_EN.pdf

Lēmumā, ar kuru atļauj ciešāku sadarbību, konstatēts, ka ir izpildīti visi Līgumu nosacījumi, kas attiecas uz šādu sadarbību, konkrētāk, tiek ievērotas neiesaistīto dalībvalstu kompetences, tiesības un pienākumi. Šajā priekšlikumā izklāstīta atļautās sadarbības būtība atbilstoši Līgumu noteikumiem.

1.3. Vispārējā pieeja un saistība ar Komisijas sākotnējo priekšlikumu

Šis priekšlikums pamatojas uz sākotnējo Komisijas 2011. gada priekšlikumu tādā mērā, ka šeit tiek ievēroti visi sākotnējā priekšlikuma galvenie principi. Tomēr ir veikti daži pielāgojumi

- nolūkā ņemt vērā jauno ciešākas sadarbības kontekstu. Konkrētāk, tas nozīmē, ka "FDN jurisdikcija" attiecas tikai uz iesaistītajām dalībvalstīm, ka darījumus, ko veic iesaistītajā dalībvalstī un kas tiktu aplikti ar nodokli saskaņā ar sākotnējo priekšlikumu, joprojām aplik ar nodokli, turklāt tiek nodrošināts, ka netiek grozīta Padomes 2008. gada 12. februāra Direktīva 2008/7/EK par netiešajiem nodokļiem, ko uzliek kapitāla piesaistīšanai¹⁰, kuras grozījumus ierosināja sākotnējā priekšlikumā;
- dažiem ierosinātajiem noteikumiem skaidrības labad un
- nolūkā turpināt nostiprināt pasākumus pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. To panāk ar nodokļu noteikumiem, saskaņā ar kuriem nodokļu uzlikšanā "emisijas principu" piemēro kā galēju līdzekli, kas papildina "uzņēmējdarbības veikšanas principu", kuru uztur kā galveno principu. Šis papildinājums atspoguļo lūgumus no ieinteresētajām dalībvalstīm, kuras atsaukušās uz vajadzību novērst izvairīšanās pasākumus, izkropļojumus un pārcelšanu uz citām jurisdikcijām. Patiešām, papildinot rezidences principu ar emisijas principa elementiem, būs mazāk ieguvumu, darbību un uzņēmumus pārceļot ārpus FDN jurisdikcijām, jo tādu finanšu instrumentu tirdzniecība, kas tiek aplikta ar nodokli saskaņā ar emisijas principu, un FDN jurisdikcijās emitētu finanšu instrumentu tirdzniecība tiks aplikta ar nodokli jebkurā gadījumā.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

2.1. Ārējā apspriešana un ekspertu viedoklis

Sākotnējais priekšlikums tika izstrādāts, pamatojoties uz visdažādākajiem ārējiem viedokļiem. Tie izpaudās kā atsauksmes, kas saņemtas pēc sabiedriskās apspriešanas par finanšu nozares aplikšanu ar nodokļiem, mērķtiecīgas apspriešanas ar dalībvalstīm, ekspertiem un finanšu nozares ieinteresētajām personām, kā arī trīs dažādiem ārējiem pētījumiem, kas tika pasūtīti, lai veiktu ietekmes novērtējumu, kas papildina sākotnējo priekšlikumu. Apspriešanas procesa un ārējās palīdzības rezultāti ir atspoguļoti šajā ietekmes novērtējumā.

Šis priekšlikums nav īpaši atšķirīgs no Komisijas 2011. gada septembra priekšlikuma, un tajā ir saglabāti tie paši principiālie risinājumi kopējai FDN sistēmai, arī izmantojot ciešāku sadarbību (piemēram, nodokļa darbības joma, darījumā iesaistītās finanšu iestādes uzņēmējdarbības veikšana kā vienojošais apstāklis, nodokļa bāze un likmes, un par nodokļu nomaksu nodokļu iestādēm atbildīgā persona), un tādējādi Komisija neuzsāka nekādas jaunas īpašas apspriešanas.

¹⁰ OV L 46, 21.2.2008., 11. lpp..

Tomēr Komisija ir guvusi labumu no apspriešanas pēdējā gada laikā ar visām ieinteresētajām pusēm, piemēram, dalībvalstīm, Eiropas un valstu parlamentiem, finanšu nozares pārstāvjiem gan no ES, gan no valstīm ārpus Eiropas Savienības, akadēmiskajām aprindām, nevalstiskajām organizācijām, un *ad hoc* ārējo pētījumu rezultātiem, kas publicēti pēc tam, kad Komisija iesniedza sākotnējo priekšlikumu par kopēju FDN sistēmu visā Eiropas Savienībā.

Komisijas pārstāvji saistībā ar kopējas finanšu darījumu nodokļa sistēmas izveidošanu piedalījās daudzos sabiedriskos pasākumos visā Eiropā un ārpus tās. Turklāt Komisija aktīvi piedalījās dialogā ar to dalībvalstu parlamentiem un to attiecīgajām komitejām, kas vēlējās apspriest Komisijas sākotnējo priekšlikumu.

2.2. Ietekmes novērtējums

Komisijas dienesti veica ietekmes novērtējumu, kas papildina Komisijas sākotnējo priekšlikumu, ko pieņēma 2011. gada 28. septembrī. Turpmāka šā priekšlikuma papildu tehniskā analīze ir pieejama Komisijas tīmekļa vietnē¹¹. Kā to vēlējās dalībvalstis, kuras lūdza atļauju ciešākai sadarbībai, šā priekšlikuma darbības joma un mērķi ir balstīti uz Komisijas sākotnējo priekšlikumu. Tādējādi šā priekšlikuma būtiskie elementi nav mainījušies, un jauna ietekmes novērtējuma veikšana attiecībā uz to pašu jomu netika uzskatīta par lietderīgu.

Taču dalībvalstīm bija jāapsver dažādi alternatīvi politikas risinājumi saistībā ar sākotnējo Komisijas priekšlikumu. Turklāt šis jaunais priekšlikums ir paredzēts, lai īstenotu ciešāku sadarbību, atšķirībā no sākotnējā priekšlikuma direktīvai, kura jāpiemēro visās dalībvalstīs, un dalībvalstis ir īpaši izrādījušas interesi par īpašajiem mehānismiem, kas varētu būt aktuāli šajā kontekstā, kā arī par to būtisko ietekmi. Tādēļ Komisijas dienesti ir veikuši šo politikas risinājumu un ietekmes papildu analīzi, kas papildina un atbilstošā gadījumā pārskata secinājumus ietekmes novērtējumā, kas pievienots sākotnējam 2011. gada priekšlikumam.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Juridiskais pamats

Ar Padomes 2013. gada 22. janvāra Lēmumu 2013/52/ES, ar ko atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz finanšu darījumu nodokli¹², tika atļauts lēmuma 1. pantā uzskaitītajām dalībvalstīm izveidot ciešāku sadarbību attiecībā uz FDN.

Ierosinātās direktīvas juridiskais pamats ir LESD 113. pants. Priekšlikuma mērķis ir saskaņot tiesību aktus par netiešajiem finanšu darījumu nodokļiem, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu pareizu iekšējā tirgus darbību un novērstu konkurences izkropļojumus. Neiesaistīto dalībvalstu finanšu iestādes gūs labumu no ciešākas sadarbības, jo tās saskarsies tikai ar vienu kopēju FDN sistēmu, kas dažādu sistēmu vietā piemērojama vairākās dalībvalstīs.

3.2. Subsidiaritāte un proporcionalitāte

Tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz nodokļu uzlikšanu finanšu darījumiem, kas nepieciešama, lai garantētu iekšējā tirgus pareizu darbību un novērstu konkurences izkropļojumus (kaut arī tikai starp

¹¹ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/other_taxes/financial_sector/index_en.htm.

¹² OV L 22, 25.1.2013., 11. lpp.

iesaistītajām dalībvalstīm), var panākt vienīgi ar Savienības tiesību aktu, t. i., izmantojot vienotu definīciju FDN galvenajām iezīmēm. Kopējie noteikumi ir vajadzīgi, lai novērstu darījumu un tirgus dalībnieku nepamatotu pārcelšanu un finanšu instrumentu aizstāšanu.

Tieši tāpat vienotai definīcijai varētu būt izšķiroša nozīme, lai samazinātu pašreizējo iekšējā tirgus sadrumstalotību, tostarp attiecībā uz dažādiem finanšu nozares produktiem, kas bieži kalpo kā tuvi aizstājēji. FDN nesaskaņošana novedīs pie nodokļu arbitrāžas un potenciālas dubultas aplikšanas ar nodokli vai neaplikšanas nemaz. Tas ne tikai neļauj finanšu darījumus veikt līdzvērtīgas konkurences apstākļos, bet ietekmē arī dalībvalstu ieņēmumus. Turklāt tas uzliek finanšu nozarei papildu izdevumus, kas saistīti ar atbilstības nodrošināšanu un rodas no pārāk atšķirīgiem nodokļu režīmiem. Šie konstatējumi ir derīgi arī ciešākas sadarbības kontekstā, pat ja šāda sadarbība ietver ierobežotu ģeogrāfisko teritoriju, salīdzinot ar līdzīgu shēmu, kas pieņemta visu 27 dalībvalstu līmenī.

Šis priekšlikums tārad tiecas noteikt kopēju nodokļa struktūru un kopējus noteikumus par iekasēšanu. Tādējādi priekšlikums atstāj pietiekamu rīcības brīvību iesaistītajām dalībvalstīm attiecībā uz faktisko nodokļu likmes noteikšanu virs minimālās prasības. No otras puses, tiek ierosināts Komisijai piešķirt deleģētas pilnvaras attiecībā uz reģistrācijas, uzskaites, ziņošanas un citu saistību noteikšanu, kas paredzētas, lai nodrošinātu, ka nodokļu iestādēm maksājamais FDN tām tiek faktiski samaksāts. Komisijai ir ierosināts piešķirt īstenošanas pilnvaras attiecībā uz vienotām metodēm maksājamā FDN iekasēšanai.

Tādējādi kopēja FDN sistēma atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principam, kas noteikts LES 5. pantā. Šā priekšlikuma mērķus nevar pietiekami efektīvi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, tādēļ, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību, tos labāk varētu īstenot Savienības līmenī un vajadzības gadījumā – īstenojot ciešāku sadarbību.

Ierosinātā saskaņošana direktīvas nevis regulas veidā nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, pirmkārt un galvenokārt, lai nodrošinātu pareizu iekšējā tirgus darbību. Tādējādi priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu.

3.3. Sīkāks priekšlikuma skaidrojums

3.3.1. I nodaļa (Priekšmets un definīcijas)

Šajā nodaļā ir definēts priekšmets šai ierosinātajai direktīvai, kas ietver priekšlikumu par ciešākas sadarbības īstenošanu FDN jomā. Turklāt šajā nodaļā iekļautas galveno šajā priekšlikumā izmantoto terminu definīcijas.

3.3.2. II nodaļa (Kopējās FDN sistēmas darbības joma)

Šajā nodaļā ir definētas galvenās iezīmes ierosinātajai kopējai FDN sistēmai ciešākas sadarbības ietvaros. Šā FDN mērķis ir aplikēt ar nodokli bruto darījumus pirms ieskaita.

Nodokļa darbības joma ir plaša, jo tā mērķis ir aptvert darījumus, kas attiecas uz visu veidu finanšu instrumentiem, jo bieži tie ir tuvi aizstājēji cits citam. Tādējādi darbības joma attiecas uz instrumentiem, kas ir tirgojami kapitāla tirgū, naudas tirgus instrumentiem (izņemot maksāšanas instrumentus), ieguldījumu apliecībām vai akcijām kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos, tostarp pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos (PVKIU) un alternatīvos ieguldījumu

fondos (AIF)¹³, un atvasināto instrumentu līgumiem. Turklāt nodokļa darbības joma nav ierobežota tikai ar tirdzniecību organizētos tirgos, piemēram, regulētos tirgos, daudzpusējās tirdzniecības sistēmās vai sistemātiskos internalizētājos, bet attiecas arī uz cita veida darījumiem, tostarp ārpusbiržas tirdzniecību. Tā attiecas ne tikai uz īpašumtiesību nodošanu, bet vairāk uz pienākumu uzņemšanos, atspoguļojot to, vai iesaistītā puse uzņemas risku, ko ietver konkrētais finanšu instruments ("pirkšana un pārdošana").

Turklāt, ja finanšu instrumenti, kuru pirkšana un pārdošana ir apliekama ar nodokli, tiek nodoti starp atsevišķām uzņēmumu grupas struktūrām, šī nodošana ir apliekama ar nodokli, pat ja tā nav pirkšana vai pārdošana.

Apmaiņa ar finanšu instrumentiem, atpirkuma un atpakaļpirkuma un arī vērtspapīru aizdošanas un aizņemšanās līgumi ir nepārprotami iekļauti nodokļa darbības jomā. Lai novērstu izvairīšanos no nodokļa, tiek uzskatīts, ka finanšu instrumentu apmaiņa rada divus finanšu darījumus. No otras puses, ar atpirkuma un atpakaļpirkuma līgumiem un vērtspapīru aizdošanas un aizņemšanās līgumiem finanšu instruments tiek nodots konkrētas personas rīcībā uz noteiktu laika posmu. Visi šādi līgumi būtu jāuzskata par tādiem, kas rada tikai vienu finanšu darījumu.

Turklāt, lai nepieļautu izvairīšanos no nodokļa maksāšanas, visas būtiskās izmaiņas ar nodokli apliekamā finanšu darījumā būtu jāuzskata par jaunu tāda paša veida finanšu darījumu kā sākotnējais darījums. Ir ierosināts tekstu papildināt ar neizsmeļošu tādu izmaiņu sarakstu, kas būtu uzskatāmas par būtiskām izmaiņām.

Turklāt, ja atvasināto instrumentu līguma rezultāts ir finanšu instrumentu piegāde, papildus ar nodokli apliekamajam atvasināto instrumentu līgumam arī šo finanšu instrumentu piegāde tiek aplikta ar nodokli ar nosacījumu, ka ir izpildīti visi citi nosacījumi aplikšanai ar nodokli.

Finanšu instrumentiem, kas var būt finanšu darījumu nodokļa objekts, attiecīgais tiesiskais regulējums ES līmenī sniedz skaidru, visaptverošu un vispārātzītu definīciju kopumu¹⁴. No definīcijām izriet, ka tūlītēji valūtas darījumi nav ar nodokli apliekami finanšu darījumi, bet valūtas atvasināto instrumentu līgumi – ir. Atvasināto instrumentu līgumi, kas attiecas uz precēm, ir apliekami ar nodokli, bet fiziskie preču darījumi – nav.

Strukturēti produkti, proti, tirgojami vērtspapīri vai citi finanšu instrumenti, ko piedāvā ar vērtspapīrošanas starpniecību, arī var būt ar nodokli apliekamu finanšu darījumu objekts. Šādi produkti ir salīdzināmi ar citiem finanšu instrumentiem, un tāpēc tos aptver šajā priekšlikumā lietotais termins "finanšu instruments". To izslēgšana no FDN darbības jomas pavērtu izvairīšanās iespējas. Šai produktu kategorijā jo īpaši ietver parādzīmes, garantijas vērtspapīrus un sertifikātus, kā arī banku vērtspapīrus, kas parasti pārceļ lielu daļu kredītriska, kas saistīts ar aktīviem, piemēram, hipotēkām vai aizdevumiem tirgū, kā arī apdrošināšanas vērtspapīrus, kas ietver cita veida risku, piemēram, parakstīšanas riska pārceļšanu.

¹³ Atsauce uz finanšu instrumentu definīciju I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvai 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.). Šī definīcija aptver ieguldījumu apliecības kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos. Tādējādi pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu (PVKIU), kas definēti Direktīvas 2009/65/EK (OV L 302, 17.11.2009, 32. lpp.) 1. panta 2. punktā, un alternatīvo ieguldījumu fondu (AIF), kas definēti Direktīvas 2011/61/ES (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.) 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, akcijas un ieguldījumu apliecības ir finanšu instrumenti.

¹⁴ Jo īpaši Direktīva 2004/39/EK (sk. iepriekšējo zemsvērtas piezīmi).

Tomēr nodokļa darbības joma galvenokārt ir finanšu darījumi, ko veic finanšu iestādes, kas darbojas kā puses finanšu darījumā, vai nu par saviem līdzekļiem, vai citu personu līdzekļiem, vai kas darbojas darījuma puses vārdā. Šī pieeja nodrošina, ka FDN tiek piemērots visaptveroši. Praktiski tas nozīmē, ka finanšu darījumi parasti ir konstatējami pēc attiecīgajiem grāmatvedības ierakstiem. FDN piemērošanai nevajadzētu negatīvi ietekmēt finanšu iestāžu un valstu refinansēšanas iespējas, ne arī monetāro politiku kopumā vai publiskā sektora parāda pārvaldību. Tādēļ darījumi ar Eiropas Centrālo banku, Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu, Eiropas Stabilitātes mehānismu, Eiropas Savienību, kad tā īsteno funkcijas attiecībā uz savu aktīvu pārvaldību, maksājumu bilances aizdevumiem un līdzīgām darbībām, un dalībvalstu centrālajām bankām būtu jāizslēdz no direktīvas darbības jomas.

Noteikumi, kas iekļauti Padomes Direktīvā 2008/7/EK, joprojām ir piemērojami pilnībā. Minētās direktīvas 5. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 2. punkts attiecas uz šīs direktīvas darbības jomu un aizliedz jebkāda nodokļa uzlikšanu darījumiem, kas minēti tās noteikumos, ievērojot iepriekš minētās direktīvas 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta noteikumus. Ciktāl ar Direktīvu 2008/7/EK aizliedz vai varētu aizliegt nodokļa uzlikšanu konkrētiem darījumiem, jo īpaši finanšu darījumiem, kas ir daļa no pārstrukturēšanas darbībām vai vērtspapīru emisijas, kā definēts šajā direktīvā, uz tām nevajadzētu attiecināt FDN. Mērķis ir izvairīties no iespējamām pretrunām Direktīvai 2008/7/EK, bez pienākuma pārbaudīt minētajā direktīvā paredzēto saistību precīzas robežas. Turklāt neatkarīgi no tā, cik lielā mērā Direktīvā 2008/7/EK ir aizliegts uzlikt nodokļus kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu akciju un ieguldījumu apliecību emisijai, nodokļu neitralitātes apsvērumi paredz vienādu attieksmi pret visu šo uzņēmumu veiktajām emisijām. Bet šādi emitētu akciju un ieguldījumu apliecību atpirkšana tomēr pēc būtības nav primārā tirgus darījums, un tādējādi ir aplikama ar nodokli.

Pēc iepriekš izskaidrotās primāro tirgu izslēgšanas lielākā daļa pašreizējo ikdienas finansiālo darbību, kas attiecas uz iedzīvotājiem un uzņēmumiem, ir ārpus FDN darbības jomas. Tas attiecas uz apdrošināšanas līgumu slēgšanu, mājokļu kredītiem, patēriņa kredītiem, uzņēmējdarbības kredītiem, norēķinu pakalpojumiem utt. (kaut gan ir ietverta vēlāka strukturēto produktu tirdzniecība). Arī valūtas darījumi tūlītējos tirgos nav FDN darbības jomā, un tas saglabā kapitāla brīvu apriti. Tomēr uz atvasināto instrumentu līgumiem, kuru pamatā ir valūtas darījumi, FDN attiecas, jo tie paši par sevi nav valūtas darījumi.

Finanšu iestāžu definīcija ir plaša un būtībā ietver ieguldījumu uzņēmumus, organizētos tirgus, kredītiestādes, apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrības, kolektīvo ieguldījumu uzņēmumus un to pārvaldītājus, pensiju fondus un to pārvaldītājus, kontrolakciju sabiedrības, finanšu līzinga sabiedrības, īpašam nolūkam paredzētas struktūras, un, ja iespējams, atsaucas uz definīcijām, ko sniedz attiecīgie ES tiesību akti, kas pieņemti regulatīvos nolūkos. Turklāt citi uzņēmumi, iestādes, organizācijas vai personas, kas veic noteiktas finanšu darbības, kurām ir ievērojama šādu finanšu darījumu gada vidējā vērtība, būtu jāuzskata par finanšu iestādēm. Šis priekšlikums nosaka šīs vērtības sliekšni 50 % apmērā no attiecīgās struktūras kopējā vidējā neto gada apgrozījuma.

Ierosinātā direktīva ietver turpmākas tehniskas ziņas par finanšu darījumu vērtības aprēķinu un vidējām vērtībām attiecībā uz struktūrām, kuras var uzskatīt par finanšu iestādēm, pamatojoties uz to veikto finanšu darījumu vērtību, un paredz situācijas, kad šādas struktūras vairs nav uzskatāmas par finanšu iestādēm.

Centrālie darījumu partneri (CCP), centrālie vērtspapīru depozitāriji (CVD), starptautiskie centrālie vērtspapīru depozitāriji (SCVD), dalībvalstis un publiskā sektora iestādes, kam uzticēts pārvaldīt publiskā sektora parādu, neuzskata par finanšu iestādēm, pildot šo funkciju, ciktāl šīs struktūras nav iesaistītas tirdzniecības darbībās pašas par sevi. Tās ir arī būtiski svarīgas efektīvākai un

pārredzamākai finanšu tirgu darbībai un pienācīgai publiskā sektora parāda pārvaldībai. Tomēr, ņemot vērā to nozīmīgo lomu, būtu jā saglabā atsevišķi pienākumi attiecībā uz nodokļa nomaksas nodrošināšanu nodokļu iestādēm un maksājumu pārbaudi.

Ierosinātā FDN teritoriālo piemērošanu un iesaistīto dalībvalstu tiesības uzlikt nodokli definē, pamatojoties uz noteikumiem, kas izklāstīti 4. pantā. Šis noteikums attiecas uz jēdzienu "uzņēmējdarbības veikšana". Būtībā tas pamatojas uz "rezidences principu", ko papildina emisijas principa elementi ar mērķi stiprināt pasākumus pret darījumu pārcelšanu (sīkāka informācija par šo pēdējo aspektu ir izklāstīta turpmāk).

Lai finanšu darījums būtu apliekams ar nodokli iesaistītajās dalībvalstīs, vienai no darījumā iesaistītajām pusēm ir jāveic uzņēmējdarbība iesaistītās dalībvalsts teritorijā saskaņā ar 4. pantu. Aplikšana ar nodokli notiks iesaistītajā dalībvalstī, kuras teritorijā ir finanšu iestādes uzņēmējdarbības vieta, ar nosacījumu, ka šī iestāde ir darījumā iesaistītā puse, kas rīkojas vai nu par saviem līdzekļiem, vai citas personas līdzekļiem vai darījuma puses vārdā.

Ja dažādām finanšu iestādēm, kas ir vai nu darījuma puses, vai darbojas pušu vārdā, uzņēmējdarbības vietas ir dažādās iesaistītajās dalībvalstīs, saskaņā ar 4. pantu katra no šīm dažādajām dalībvalstīm būs kompetenta aplikt darījumu ar nodokli pēc likmes, ko tā noteikusi saskaņā ar šo priekšlikumu. Ja attiecīgās uzņēmējdarbības vietas atrodas tādas valsts teritorijā, kas nav iesaistītā dalībvalsts, darījums nav pakļauts FDN nevienā iesaistītajā dalībvalstī, izņemot, ja vienai no darījumā iesaistītajām pusēm uzņēmējdarbības vieta ir kādā iesaistītajā dalībvalstī, un šādā gadījumā arī tā finanšu iestāde, kuras uzņēmējdarbības vieta nav kādā iesaistītajā dalībvalstī, arī tiks uzskatīta par tādu, kuras uzņēmējdarbības vieta ir minētajā iesaistītajā dalībvalstī, un darījums kļūs apliekams ar FDN šajā iesaistītajā dalībvalstī.

Viena konkrēta izmaiņa sakarā ar ciešākas sadarbības kontekstu skar sākotnējā priekšlikuma 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Minētajā priekšlikumā atsauce uz finanšu iestādi, kurai dalībvalstis "atļāvušas rīkoties kā finanšu iestādei" attiecās uz atļauju galvenajam birojam un atļaujām, ko attiecīgā dalībvalsts izsniedz attiecībā uz darījumiem, ko veic trešo valstu finanšu iestādes, kurām nav fiziskas klātbūtnes šīs dalībvalsts teritorijā. Iepriekšējā konfigurācijā darījumus vajadzības gadījumā var segt ar "pasi", kas paredzēta ES tiesību aktos. Vienīgā "atļauja" tad ir tā, kas piešķirta finanšu iestādes galvenajam birojam. Ciešākas sadarbības kontekstā var veidoties jauna konfigurācija, proti, var gadīties, ka ir iestādes ar galveno mītni neiesaistītajā dalībvalstī, kas, pamatojoties uz "pasi", darbojas FDN jurisdikcijā (sal., piemēram, Direktīvas 2004/39/EK 31. pantu). Šādas situācijas vajadzētu pielīdzināt situācijai, kas attiecas uz trešo valstu iestādēm, kas darbojas, pamatojoties uz īpašo atļauju, ko ir sniegusi dalībvalsts, uz kuru attiecas konkrētais darījums.

Rezidences principu kā galējais līdzeklis papildina arī "emisijas principa" elementi, lai uzlabotu sistēmas noturību pret darījumu pārcelšanu. Patiešām, papildinot residences principu ar emisijas principu, būs mazāk ieguvumu, darbību un uzņēmumus pārceļot ārpus FDN jurisdikcijām, jo tādu finanšu instrumentu tirdzniecība, kas tiek aplikta ar nodokli saskaņā ar emisijas principu, un FDN jurisdikcijās emitētu finanšu instrumentu tirdzniecība tiks aplikta ar nodokli jebkurā gadījumā. Minētais ir spēkā tad, ja nevienai no darījumā iesaistītajām pusēm uzņēmējdarbības vieta nav kādā iesaistītajā dalībvalstī, pamatojoties uz kritērijiem, kas izklāstīti Komisijas sākotnējā priekšlikumā, bet šīs personas ir iesaistītas attiecīgajā iesaistītajā dalībvalstī emitētu finanšu instrumentu tirdzniecībā. Galvenokārt tas attiecas uz akcijām, obligācijām un līdzvērtīgiem vērtspapīriem, naudas tirgus instrumentiem, strukturētiem produktiem, ieguldījumu apliecībām un akcijām kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos un organizētās tirdzniecības vietās vai platformās tirgotiem atvasinātiem finanšu instrumentiem. Emisijas principa kontekstā, kas ir pamatā noteiktiem

pašreizējiem finanšu nozares nodokļiem, darījums ir saistīts ar iesaistīto dalībvalsti, kurā ir emitenta atrašanās vieta. Personas, kas iesaistītas šādā darījumā, šīs saistības dēļ uzskatīs par tādām, kam ir uzņēmējdarbības vieta attiecīgajā dalībvalstī, un finanšu iestādei(-ēm), uz ko tas attiecas, būs jāmaksā FDN šajā valstī.

Visus iepriekš minētos kritērijus papildina ar nosacījumu attiecībā uz gadījumu, kad persona, kurai ir jāmaksā nodoklis, pierāda, ka nepastāv saikne starp darījuma ekonomisko būtību un kādas iesaistītās dalībvalsts teritoriju. Šajā gadījumā finanšu iestāde vai cita persona nebūtu jāuzskata par tādu, kuras uzņēmējdarbības vieta atrodas iesaistītajā dalībvalstī.

Tādējādi, saistošos faktorus piemērojot apvienojumā ar iepriekš minēto vispārīgo nosacījumu, tiek nodrošināts, ka nodokļa uzlikšana var notikt tikai tad, ja starp darījumu un attiecīgo FDN jurisdikcijas teritoriju ir pietiekama saikne. Tāpat kā jau esošajā ES tiesību aktu kopumā netiešo nodokļu jomā arī šeit ir pilnībā ievērots teritorialitātes princips.

3.3.3. *III nodaļa (iekasējamība, nodokļa bāze un likmes)*

Nodokļa iekasējamības brīdi definē kā brīdi, kad finanšu darījums notiek. Turpmāku atcelšanu nevar uzskatīt par iemeslu, lai izslēgtu nodokļa iekasējamību, izņemot kļūdu gadījumus.

Tā kā darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem un finanšu instrumentiem, kas nav atvasinātie instrumenti, ir atšķirīgs raksturs un specifika, tie jāsaista ar dažādām nodokļa bāzēm.

Finanšu instrumentu (kas nav atvasinātie finanšu instrumenti) pirkšanai un pārdošanai parasti tiek noteikta cena vai cita veida atlīdzība. Loģiski, tā ir jādefinē kā nodokļa bāze. Tomēr, lai izvairītos no tirgus izkropļojumiem, ir nepieciešami īpaši noteikumi gadījumā, ja atlīdzība ir mazāka nekā tirgus cena, vai ja darījumi notiek starp uzņēmumu grupas struktūrvienībām un uz tiem neattiecas jēdzieni "pirkšana" un "pārdošana". Šādos gadījumos nodokļa bāze ir tirgus cena, ko nosaka, tiklīdz FDN kļūst iekasējams. Šādi darījumi starp uzņēmumu grupas struktūrām varētu nozīmēt nodošanu bez atlīdzības, savukārt nodošanai par atlīdzību atbilst jēdzieni "pirkšana" un "pārdošana".

Atvasināto instrumentu līgumu pirkšanas/pārdošanas, nodošanas, apmaiņas, noslēgšanas un būtisku izmaiņu gadījumā FDN bāze ir nosacītā summa, kura minēta atvasināto instrumentu līgumā brīdī, kad tas tiek pirktis/pārdots, nodots, apmainīts, noslēgts vai kad attiecīgais darījums tiek būtiski mainīts. Šāda pieeja ļautu vienkārši un viegli piemērot FDN atvasināto instrumentu līgumiem, vienlaikus nodrošinot zemas atbilstības nodrošināšanas un administratīvās izmaksas. Turklāt šī pieeja apgrūtina mākslīgu nodokļu sloga samazināšanu, izmantojot radošus risinājumus atvasināto instrumentu līgumos, jo nebūs nodokļu stimula, piemēram, noslēgt līgumu tikai par cenu vai vērtību atšķirībām. Turklāt tas nozīmē, ka aplikšana ar nodokli notiek pirkšanas/pārdošanas, nodošanas, apmaiņas, līguma noslēgšanas vai attiecīgā darījuma būtisku izmaiņu brīdī, salīdzinot ar naudas plūsmas aplikšanu ar nodokli dažādos brīžos līguma darbības cikla laikā. Likmei, ko izmanto šajā gadījumā, jābūt diezgan zelai, lai noteiktu atbilstošu nodokļu slogu.

Īpaši noteikumi varētu būt nepieciešami iesaistītajās dalībvalstīs, lai novērstu nodokļu nemaksāšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un ir ierosināts vispārējs noteikums ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai (sk. arī 3.3.4. iedaļu). Piemēram, šis noteikums varētu būt piemērojams gadījumos, kad nosacītā summa ir mākslīgi sadalīta: mijmaiņas darījuma nosacīto summu, piemēram, varētu dalīt ar patvaļīgi lielu koeficientu un visus maksājumus reizināt ar tādu pašu koeficientu. Tas atstātu nemainīgas instrumenta naudas plūsmas, bet patvaļīgi samazinātu nodokļa bāzi.

Ir vajadzīgi īpaši noteikumi, lai noteiktu ar nodokli apliekamo summu attiecībā uz darījumiem, kad ar nodokli apliekamā summa vai tās daļas ir izteiktas citā valūtā nekā attiecīgajā iesaistītajā dalībvalstī.

Darījumi ar atvasinātajiem instrumentiem un darījumi ar pārējiem finanšu instrumentiem ir pēc būtības atšķirīgi. Turklāt tirgus, visticamāk, atšķirīgi reaģēs uz finanšu darījumu nodokli, ko piemēro katrai no šīm divām kategorijām. Šo iemeslu dēļ un lai nodrošinātu visumā vienlīdzīgu aplikšanu ar nodokli, likmēm attiecībā uz abām kategorijām vajadzētu būt diferencētām.

Likmēs būtu jāņem vērā arī piemērojamo metožu atšķirības, lai noteiktu nodokļa bāzi.

Vispārīgi runājot, minimālās nodokļa likmes (virs kurām valsts politikai ir iespējas manevrēšanai), ir ierosināts noteikt pietiekami augstā līmenī, lai sasniegtu šīs direktīvas saskaņošanas mērķi. Tajā pašā laikā piedāvātais līmenis ir pietiekami zems, lai pārceļšanas risks būtu minimāls.

3.3.4. IV nodaļa (FDN maksāšana, ar to saistītie pienākumi un izvairīšanās, apiešanas un ļaunprātīgas izmantošanas novēršana)

Šis priekšlikums nosaka FDN darbības jomu, atsaucoties uz finanšu darījumiem, kuros ir iesaistīta finanšu iestāde (kas darbojas vai nu par saviem vai citas personas līdzekļiem), kuras uzņēmējdarbības vieta atrodas attiecīgās iesaistītās dalībvalsts teritorijā, vai uz darījumiem, kuros iestāde rīkojas citas puses vārdā. Faktiski finanšu iestādes veic lielāko daļu darījumu finanšu tirgū, un FDN būtu jākoncentrējas uz finanšu nozari kā tādu, nevis uz iedzīvotājiem. Tāpēc šīm iestādēm būtu jāmaksā nodoklis nodokļu iestādēm iesaistītajās dalībvalstīs, kuru teritorijā šīm finanšu iestādēm uzskatāma par uzņēmējdarbības vietu. Tomēr, lai izvairītos no nodokļa lavīnveida efekta, ja finanšu iestāde rīkojas savā vārdā vai citas finanšu iestādes vārdā vai par tās līdzekļiem, nodokli vajadzētu maksāt tikai šai citai finanšu iestādei.

Tas ir ierosināts arī, lai nodrošinātu, ciktāl iespējams, FDN faktisku nomaksu. Saskaņā ar šā priekšlikuma noteikumiem, gadījumos, kad par darījumu maksājamais FDN nav savlaicīgi samaksāts, abām šā darījuma pusēm būtu jāparedz kopīga un solidāra atbildība par nodokļa nomaksu. Turklāt iesaistītajām dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai noteikt citu personu kopīgu un solidāru atbildību par nodokļa samaksu, tostarp gadījumos, kad darījumā iesaistītās puses galvenā mītne atrodas ārpus iesaistīto dalībvalstu teritorijas.

Šis priekšlikums arī paredz FDN nomaksas termiņus kontos, ko nosaka iesaistītās dalībvalstis. Lielākā daļa finanšu darījumu tiek veikti elektroniski. Šādos gadījumos FDN būtu jāmaksā nekavējoties iekasējamības brīdī. Citos gadījumos FDN būtu jāmaksā termiņā, kurš ir pietiekami ilgs, lai maksājumu varētu manuāli apstrādāt, taču novērš arī nepamatotas naudas plūsmas priekšrocības, kas rodas attiecīgajai finanšu iestādei. Par atbilstošu termiņu šajā nozīmē var uzskatīt trīs darbdienu no nodokļa iekasējamības brīža.

Iesaistītajām dalībvalstīm būtu jāuzliek par pienākumu veikt atbilstošus pasākumus attiecībā uz reģistrāciju, uzskaiti, pārskatiem un citām saistībām, lai FDN iekasētu precīzi un laikus, un to faktiski samaksātu nodokļu iestādēm. Šajā sakarā ir ierosināts pilnvarot Komisiju sniegt sīkāku informāciju. Tas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu saskaņotus pasākumus, lai samazinātu atbilstības izmaksas tirgus dalībniekiem un ļautu nodrošināt ātrus tehniskus pielāgojumus, ja tie ir vajadzīgi. Šajā sakarībā iesaistītajām dalībvalstīm būtu jāizmanto pašreizējie un turpmākie finanšu tirgus regulējošie ES tiesību akti, kas ietver pārskatu sniegšanas un datu uzturēšanas saistības attiecībā uz finanšu darījumiem.

Ierosinātā direktīva arī noteiks dalībvalstīm pienākumu veikt pasākumus, lai novērstu nodokļu nemaksāšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Turklāt, lai novērstu ļaunprātīgas izmantošanas risku, kas varētu apdraudēt kopējas sistēmas pienācīgu darbību, ir ierosināts direktīvā iekļaut virkni sīkāku nosacījumu. Tādēļ priekšlikumā ietverts vispārīgs noteikums attiecībā uz ļaunprātīgu izmantošanu, kas pamatojas uz līdzīgu klauzulu, kas iekļauta Komisijas 2012. gada 6. decembra ieteikumā par agresīvu nodokļu plānošanu¹⁵, un arī noteikums, kas balstīts uz tiem pašiem principiem, bet skar specifiskās problēmas saistībā ar depozitārajiem sertifikātiem un līdzīgiem vērtspapīriem.

Lai novērstu sarežģījumus nodokļu iekasēšanā, kas rodas no atšķirīgām iekasēšanas metodēm un to radītām nevajadzīgām atbilstības nodrošināšanas izmaksām, FDN iekasēšanai izmantotajām metodēm iesaistītajās dalībvalstīs vajadzētu būt viendabīgām, ciktāl tas ir vajadzīgs šiem mērķiem. Šādas vienotas metodes arī veicinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem nodokļu maksātājiem. Tādēļ ierosinātā direktīva paredz Komisijas pilnvarojumu pieņemt attiecīgus īstenošanas pasākumus.

Lai atvieglotu nodokļa administrāciju, iesaistītās dalībvalstis varētu ieviest valsts (publiski pieejamus) reģistrus FDN struktūrām. Praksē tās varētu izmantot jau esošo kodifikāciju, piemēram, uzņēmuma identifikācijas kodu (BIC/ISO 9362) gan finanšu, gan nefinanšu iestādēm, finanšu instrumentu klasifikāciju (PIT/ISO 10962) finanšu instrumentiem un tirgus identifikācijas kodu (MIC/ISO 10383) dažādiem tirgiem.

Papildus vienotu iekasēšanas metožu noteikšanas apspriešanām atbilstošajā komitejā Komisija varētu organizēt regulāras ekspertu sanāksmes, lai apspriestu ar iesaistītajām dalībvalstīm direktīvas darbību pēc tās pieņemšanas, konkrētāk, veidus, kādos nodrošināt pienācīgu nodokļa nomaksu un nomaksas pārbaudi, kā arī jautājumus, kas attiecas uz izvairīšanos no nodokļa maksāšanas, nodokļa apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu.

Direktīvas priekšlikumā nav skarti jautājumi par administratīvo sadarbību, kas jau ietverti esošajos instrumentos par nodokļu aprēķināšanu un piedziņu, jo īpaši Padomes 2011. gada 15. februāra Direktīvā 2011/16/ES par administratīvu sadarbību nodokļu jomā un ar ko atceļ Direktīvu 77/799/EEK¹⁶ (piemēro no 2013. gada 1. janvāra), Padomes 2010. gada 16. marta Direktīvu 2010/24/EK par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem, un citiem pasākumiem¹⁷ (piemēro no 2012. gada 1. janvāra). Šī ierosinātā direktīva ne papildina minētos instrumentus, ne ierobežo to darbības jomu. Tie joprojām attiecas uz visiem jebkura veida nodokļiem, ko iekasē dalībvalstis vai kas tiek iekasēti to vārdā¹⁸, un tas ietver arī FDN un visus pārējos šādi iekasējamus nodokļus. Šie instrumenti attiecas uz visām dalībvalstīm, kuru sniegtā palīdzība paredzēta saskaņā ar tajos noteiktajiem ierobežojumiem un nosacījumiem. Citi instrumenti, kas ir svarīgi šajā kontekstā, ir, piemēram, ESAO – Eiropas Padomes Daudzpusējā konvencija par savstarpēju administratīvo palīdzību nodokļu lietās¹⁹.

¹⁵ OV L 338, 12.12.2012., 41. lpp.

¹⁶ OV L 64, 11.3.2011., 1. lpp.

¹⁷ OV L 84, 31.3.2010., 1. lpp.

¹⁸ Ar dažiem izņēmumiem Direktīvas 2011/16/ES gadījumā, bet šajā gadījumā nav būtiski.

¹⁹

<http://www.oecdilibrary.org/docserver/download/fulltext/2311331e.pdf?expires=1309623132&id=id&accname=ocid194935&checksum=37A9732331E7939B3EE154BB7EC53C41>.

Kopā ar konceptuālo pieeju, kas ir FDN pamatā (plaša darbības joma, plaši definēts rezidences princips, nav atbrīvojumu), iepriekš izklāstītie noteikumi ļauj samazināt izvairīšanos no nodokļa maksāšanas, nodokļa apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu.

3.3.5. *V nodaļa (Nobeiguma noteikumi)*

No šī priekšlikuma mērķa – saskaņošanas – izriet, ka nebūtu jāļauj iesaistītajām dalībvalstīm saglabāt vai ieviest tādus nodokļus par šajā direktīvā noteiktajiem finanšu darījumiem, kas nav ierosinātās direktīvas FDN vai PVN objekts. Attiecībā uz PVN joprojām ir piemērojamas tiesības izvēlēties nodokļa uzlikšanu, kā paredzēts Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 137. panta 1. punkta a) apakšpunktā²⁰. Citiem nodokļiem, piemēram, attiecībā uz apdrošināšanas prēmijām utt., protams, ir atšķirīga specifika, tāpat kā reģistrācijas maksām par finanšu darījumiem, ja tās veido patiesu atlīdzību par izmaksām vai sniegto pakalpojumu. Šis priekšlikums tādējādi neietekmē šos nodokļus un nodevas.

Tiek ierosināts, ka iesaistītajām dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai to noteikumu teksti, ar kuriem ierosinātās direktīvas tiesību normas transponē valsts tiesību aktos. Ņemot vērā nelielo pantu skaitu priekšlikumā un no tiem izrietošos dalībvalstu pienākumus, skaidrojoši dokumentu priekšlikumi šajā sakarībā nav izstrādāti.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Sākotnējās aplēses rāda, ka atkarībā no tirgus reakcijas, nodokļa ieņēmumi visās iesaistītajās dalībvalstīs kopā ik gadu varēja būt no EUR 30 līdz EUR 35 miljardiem, ja sākotnējais priekšlikums attiecībā uz 27 ES dalībvalstīm būtu piemērots 11 ES dalībvalstīm. Tomēr, ņemot vērā veikto korekciju neto ietekmi salīdzinājumā ar sākotnējo priekšlikumu, proti, i) PVKIU un AIF ieguldījuma apliecību un akciju emisija vairs nav uzskatāma par primārajam tirgum nepiederošu darījumu un ii) rezidences principa sākotnēji noteiktie noteikumi pret pārcelšanu ir nostiprināti, papildinot tos ar emisijas principa elementiem, sākotnējās aplēses rāda, ka nodokļa ieņēmumi varētu būt aptuveni EUR 31 miljarda apmērā ik gadu.

Komisijas priekšlikumā Padomes 2011. gada 29. jūnija Lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu²¹, kas grozīts 2011. gada 9. novembrī²², noteikts, ka daļa no FDN ieņēmumiem veido pašu resursus ES budžetā. NKI pašu resursi, ko iegūst no dalībvalstu iemaksām, tiktu attiecīgi samazināti.

Eiropadome savā 2013. gada 7.–8. februāra sanāksmē aicināja iesaistītās dalībvalstis izpētīt, vai FDN varētu kļūt par jaunu pašu resursu ES budžetā.

²⁰ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

²¹ COM(2011) 510 galīgā redakcija.

http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/fin_fw1420/proposal_council_own_resources_en.pdf

²² COM(2011) 739 galīgā redakcija.

http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/fin_fw1420/COM_2011_0739_EN.pdf

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko īsteno ciešāku sadarbību finanšu darījumu nodokļa jomā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

Ņemot vērā Padomes 2013. gada 22. janvāra Lēmumu 2013/52/ES, ar ko atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz finanšu darījumu nodokli¹,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu²,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu³,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisija 2011. gadā ņēma vērā visos līmeņos notiekošās diskusijas par papildu nodokļu uzlikšanu finanšu nozarei. Diskusijas pamatā bija vēlēšanās nodrošināt, lai finanšu nozare dotu taisnīgu un ievērojamu ieguldījumu krīzes izmaksu segšanā un lai turpmāk tai tiktu uzlikti nodokļi tikpat taisnīgi kā citām nozarēm, lai finanšu iestādēm mazinātu stimulus uzņemties pārmērīgi riskantas darbības, lai tiktu papildināti regulatīvie pasākumi, kuru mērķis ir izvairīties no turpmākām krīzēm, un tiktu radīti papildu ieņēmumi vispārējiem budžetiem vai konkrētiem politikas mērķiem.
- (2) Ar Lēmumu 2013/52/ES Padome atļāva ciešāku sadarbību starp Beļģiju, Vāciju, Igauniju, Grieķiju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Austriju, Portugāli, Slovēniju un Slovākiju (turpmāk tekstā – "iesaistītās dalībvalstis") finanšu darījumu nodokļa (FDN) jomā.
- (3) Lai novērstu izkropļojumus, ko rada iesaistīto dalībvalstu vienpusēji noteikti pasākumi, ņemot vērā attiecīgo finanšu darījumu lielākās daļas ārkārtīgi augsto mobilitāti, un tādējādi uzlabotu iekšējā tirgus pareizu darbību, ir svarīgi Savienības līmenī saskaņot FDN galvenās iezīmes iesaistītajās dalībvalstīs. Tādēļ būtu jāizvairās no nodokļu arbitrāžas stimuliem starp

¹ OV L 22, 25.1.2013., 11. lpp.

² OV C ..., ..., lpp.

³ OV C ..., ..., ... lpp.

iesaistītajām dalībvalstīm un nevienlīdzīga sadalījuma starp finanšu tirgiem šajās dalībvalstīs, kā arī no nodokļu dubultas uzlikšanas vai nodokļu neuzlikšanas iespējas.

- (4) Iekšējā tirgus darbības uzlabošanai, jo īpaši kropļojumu novēršanai starp iesaistītajām dalībvalstīm vajadzīga FDN piemērošana plašam finanšu iestāžu lokam un darījumiem, tirdzniecībai ar plašu finanšu instrumentu klāstu, tostarp strukturētiem produktiem, gan organizētos tirgos, gan ārpusbiržas darījumos, kā arī visu veidu atvasināto instrumentu līgumu slēgšanai un būtiskām izmaiņām attiecīgajos darījumos.
- (5) Principā katra viena vai vairāku finanšu instrumentu nodošana, par ko notikusi vienošanās, ir saistīta ar konkrētu darījumu, kam savukārt vajadzētu būt pakļautam FDN, pamatojoties uz šo nodošanu. Tā kā finanšu instrumentu apmaiņa rada divas šādas nodošanas, tad nolūkā novērst izvairīšanos no nodokļa būtu jāuzskata, ka katra apmaiņa rada divus darījumus. Ar atpirkuma un atpakaļpirkuma un vērtspapīru aizdošanas un aizņemšanās līgumiem, finanšu instruments tiek nodots konkrētas personas rīcībā uz noteiktu laikposmu. Visi šādi līgumi, kā arī būtiskas to izmaiņas būtu jāuzskata par tādiem, kas rada tikai vienu darījumu.
- (6) Lai saglabātu efektīvu un pārredzamu finanšu tirgu darbību vai publiskā sektora parāda pārvaldību, no FDN darbības jomas ir nepieciešams izslēgt atsevišķas struktūras, ciktāl tās veic funkcijas, kas nav uzskatāmas par tirdzniecības darbībām pašas par sevi, bet gan par darbībām, kas sekmē tirdzniecību vai aizsargā publiskā sektora parāda pārvaldību. Tomēr uz struktūrām, kas izslēgtas no FDN darbības jomas, jo tām ir izšķiroša loma finanšu tirgu darbībā vai publiskā sektora parāda pārvaldībā, būtu jāattiecina noteikumi, kas nodrošina pienācīgu nodokļa nomaksu nodokļu iestādēm un pārbaudes par veiktajiem maksājumiem.
- (7) FDN piemērošanai nevajadzētu negatīvi ietekmēt finanšu iestāžu un valstu refinansēšanas iespējas, ne arī monetāro politiku kopumā. Tādēļ darījumi ar Eiropas Centrālo banku, Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu, Eiropas Stabilitātes mehānismu, Eiropas Savienību, kad tā īsteno funkcijas attiecībā uz savu aktīvu pārvaldību, maksājumu bilances aizdevumiem un līdzīgām darbībām, un dalībvalstu centrālajām bankām nebūtu jāiekleļauj FDN darbības jomā.
- (8) Izņemot atvasināto instrumentu līgumu slēgšanu un būtiskas izmaiņas tajos, tirdzniecība primārajos tirgos un darījumi, kas attiecas uz pilsoņiem un uzņēmumiem, piemēram, apdrošināšanas līgumu slēgšana, hipotekārie aizdevumi, patēriņa kredīti vai maksājumu pakalpojumi, būtu jāizslēdz no FDN darbības jomas, lai nekavētu uzņēmumu un valdību kapitāla piesaistīšanu un izvairītos no ietekmes uz mājsaimniecībām.
- (9) Noteikumi Padomes 2008. gada 12. februāra Direktīvā 2008/7/EK par netiešajiem nodokļiem, ko uzliek kapitāla piesaistīšanai⁴, joprojām ir pilnībā piemērojami. Minētās direktīvas 5. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 2. punkts attiecas uz šīs direktīvas darbības jomu un, ievērojot minētās direktīvas 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu, aizliedz piemērot jebkādu nodokli tajā minētajiem darījumiem. Tāpēc uz darījumiem, kuriem Direktīva 2008/7/EK aizliedz vai varētu aizliegt nodokļu uzlikšanu, nebūtu jāattiecina FDN. Neatkarīgi no tā, cik lielā mērā Direktīvā 2008/7/EK ir aizliegts uzlikt nodokļus kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu akciju un ieguldījumu apliecību emisijai, nodokļu neitralitātes apsvērumi paredz vienādu attieksmi pret visu šo uzņēmumu veiktajām emisijām. Bet šādi emitētu akciju un ieguldījumu apliecību atpirkšana tomēr pēc būtības nav primārā tirgus darījums, un tādējādi ir apliekama ar nodokļiem.

⁴ OV L 46, 21.2.2008., 11. lpp.

- (10) Būtu jāsaskaņo nodokļa iekasējamība un nodokļa bāze, lai izvairītos no iekšējā tirgus izkropļojumiem.
- (11) Iekasējamības brīdis nebūtu nevajadzīgi jāatliek, un tam būtu jāsakrīt ar brīdi, kad notiek finanšu darījums.
- (12) Lai nodokļa bāzi būtu iespējams maksimāli viegli noteikt nolūkā ierobežot uzņēmumu un nodokļu iestāžu izmaksas, tad tādu finanšu darījumu gadījumā, kas nav darījumi, kuri attiecas uz atvasināto instrumentu līgumiem, parasti būtu jāņem vērā atlīdzība, kas tiek piešķirta sakarā ar darījumu. Ja atlīdzība netiek piešķirta vai ja piešķirtā atlīdzība ir zemāka par tirgus cenu, būtu uzskatāms, ka tirgus cena patiesi atspoguļo darījuma vērtību. Tāpat arī aprēķinu ērtības labad gadījumos, kad atvasināto instrumentu līgumi tiek pirkti/pārdoti, nodoti, apmainīti, noslēgti vai ja šie darījumi ir būtiski mainīti, būtu jāizmanto līgumā minētā nosacītā summa.
- (13) Lai nodrošinātu vienādu attieksmi, būtu jāpiemēro vienota nodokļa likme katrā darījumu kategorijā, proti, tirdzniecībai ar finanšu instrumentiem, kas nav atvasinātie instrumenti un attiecīgo darījumu būtiskas izmaiņas, no vienas puses, un atvasināto instrumentu līgumu pirkšanai/pārdošanai, nodošanai, apmaiņai, noslēgšanai un šo darījumu būtiskām izmaiņām, no otras puses.
- (14) Lai novirzītu nodokļa uzlikšanu uz finanšu nozari kā tādu, nevis uz pilsoņiem, un tādēļ, ka finanšu iestādes izpilda vairāku finanšu tirgu darījumu, nodoklim būtu jāattiecas uz šīm iestādēm neatkarīgi no tā, vai tās tirgojas savā vārdā vai citu personu vārdā, par saviem līdzekļiem vai citu personu līdzekļiem.
- (15) Finanšu darījumu augstās mobilitātes dēļ un tādēļ, lai palīdzētu mazināt varbūtēju izvairīšanos no nodokļa, FDN būtu piemērojams saskaņā ar rezidences principu. Lai vēl vairāk samazinātu darījumu pārcelšanas risku, vienlaikus saglabājot vienotu atsauci uz "uzņēmējdarbības veikšanu" nolūkā vienkāršot piemērošanu, šis princips būtu jāpapildina ar emisijas principa elementiem. Tādējādi attiecībā uz darījumiem ar noteiktiem finanšu instrumentiem, darījumā iesaistītās personas būtu jāuzskata par tādām, kam ir uzņēmējdarbības vieta iesaistītajā dalībvalstī, kurā emitēts attiecīgais instruments.
- (16) Nodokļa minimālās likmes būtu nosakāmas pietiekami augstas, lai būtu iespējams sasniegt kopēja FDN mērķi. Tajā pašā laikā tām ir jābūt pietiekami zemām, lai minimizētu darbības pārcelšanas risku.
- (17) Būtu jāizvairās no tā, ka kāda viena darījuma pusei nodokli uzliek vairāk nekā vienu reizi. Tādēļ, ja finanšu iestāde rīkojas citas finanšu iestādes vārdā vai par tās līdzekļiem, nodokli vajadzētu maksāt tikai šai citai finanšu iestādei.
- (18) Lai FDN tiktu iekasēts rūpīgi un laicīgi, iesaistītajām dalībvalstīm būtu jābūt pienākamam veikt nepieciešamos pasākumus.
- (19) Lai nepieļautu nodokļu nemaksāšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, iesaistītajām dalībvalstīm būtu jāuzliek pienākums pieņemt attiecīgus pasākumus.
- (20) Lai nepieļautu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas vai ļaunprātīgu izmantošanu ar mākslīgu shēmu starpniecību, ir jāparedz vispārējs noteikums par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu. Lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar depozitārajiem sertifikātiem un līdzīgiem vērtspapīriem, būtu jāparedz īpašs noteikums, kas pamatojas uz tiem pašiem principiem.

- (21) Lai varētu pieņemt sīkākus noteikumus atsevišķās tehniskās jomās attiecībā uz reģistrācijas, uzskaites, pārskatu sniegšanas pienākumiem un citiem pienākumiem, kas paredzēti, lai nodrošinātu to, ka nodokļu iestādēm maksājamais FDN tiek faktiski samaksāts, un šo noteikumu savlaicīgu pieņemšanu, saskaņā ar 290. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību pilnvaras pieņemt tiesību aktus nolūkā precizēt vajadzīgos pasākumus ir jādeleģē Komisijai. Sevišķi svarīgi, lai sagatavošanas darba gaitā Komisija pienācīgi apspriestos, tostarp speciālistu līmenī. Sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, Komisijai būtu jānodrošina attiecīgo dokumentu laicīga un pienācīga nosūtīšana Padomei.
- (22) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, ciktāl tas attiecas uz nodokļu iekasēšanu iesaistītajās dalībvalstīs, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras īstenošanas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulu (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu⁵.
- (23) Tā kā tirgus dalībniekiem būs vajadzīgs zināms laiks, lai pielāgotos jaunajiem noteikumiem, būtu jāparedz pietiekams laiks starp attiecīgo valsts noteikumu pieņemšanu, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, un šo noteikumu piemērošanu.
- (24) Tā kā šās direktīvas mērķis, proti, starp iesaistītajām dalībvalstīm saskaņot FDN būtiskās iezīmes, nevar tikt pietiekami labi sasniegts atsevišķās dalībvalstīs un tādēļ vienotā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanas nolūkā to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā ir paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I nodaļa

Priekšmets un definīcijas

1. pants *Priekšmets*

1. Ar šo direktīvu tiek īstenota ciešāka sadarbība, kas atļautā ar Lēmumu 2013/52/ES, un direktīvā ietverti noteikumi par saskaņotu finanšu darījumu nodokli (FDN).
2. Iesaistītās dalībvalstis iekasē FDN saskaņā ar šo direktīvu.

2. pants *Definīcijas*

1. Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

⁵ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

- (1) "iesaistītā dalībvalsts" nozīmē dalībvalsti, kura brīdī, kad FDN kļūst uzliekams saskaņā ar šo direktīvu, ir iesaistīta ciešākā sadarbībā FDN jomā, pamatojoties uz Lēmumu 2013/52/ES vai lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 331. panta 1. punkta otrajā vai trešajā daļā minētajiem noteikumiem;
- (2) "finanšu darījums" ir jebkurš no šiem:
- (a) finanšu instrumenta pirkšana un pārdošana pirms ieskaita vai norēķina,
 - (b) tiesību rīkoties ar finanšu instrumentu kā īpašniekam nodošana starp uzņēmumu grupas struktūrām un katra līdzvērtīga darbība, kas nozīmē ar finanšu instrumentu saistītā riska pārcelšanu, gadījumos, uz kuriem neattiecas a) apakšpunkts,
 - (c) atvasināto instrumentu līgumu noslēgšana pirms ieskaita vai norēķina,
 - (d) finanšu instrumentu apmaiņa,
 - (e) atpirkuma līgums, atpakaļpirkuma līgums, vērtspapīru aizdošanas un aizņemšanās līgums;
- (3) "finanšu instrumenti" ir finanšu instrumenti, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma C iedaļā⁶, un strukturēti produkti;
- (4) "atvasināto instrumentu līgums" ir finanšu instruments, kas definēts Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma C iedaļas 4. līdz 10. punktā, ko īsteno ar Regulas (EK) Nr. 1287/2006 38. un 39. pantu⁷;
- (5) "atpirkuma līgums" un "atpakaļpirkuma līgums" ir līgums, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/49/EK 3. panta 1. punkta m) apakšpunktā⁸;
- (6) "vērtspapīru aizdevuma līgums" un "vērtspapīru aizņēmuma līgums" ir līgums, kas definēts Direktīvas 2006/49/EK 3. pantā;
- (7) "strukturēts produkts" ir tirgojami vērtspapīri vai citi finanšu instrumenti, kurus piedāvā ar vērtspapīrošanas starpniecību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/48/EK 4. panta 36. punkta⁹ nozīmē, vai līdzvērtīgu darījumu starpniecību, kuros iesaistīta tāda riska pārcelšana, kas nav kredītrisks;
- (8) "finanšu iestāde" ir jebkura no šīm:
- (a) ieguldījumu sabiedrība, kas definēta Direktīvas 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā,
 - (b) regulēts tirgus, kas definēts Direktīvas 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 14. apakšpunktā, un jebkura cita organizēta tirdzniecības vieta vai platforma,
 - (c) kredītiestāde, kas definēta Direktīvas 2006/48/EK 4. panta 1. punktā,

⁶ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

⁷ OV L 241, 2.9.2006., 1. lpp.

⁸ OV L 177, 30.6.2006., 201. lpp.

⁹ OV L 177, 30.6.2006., 1. lpp.

- (d) apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrība, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK 13. pantā¹⁰,
- (e) pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmums (PVKIU), kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/65/EK 1. panta 2. punktā¹¹, un pārvaldības sabiedrība, kas definēta Direktīvas 2009/65/EK 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā,
- (f) pensiju fonds vai papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcija, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/41/EK 6. panta a) punktā¹², šāda fonda vai institūcijas ieguldījumu pārvaldnieks,
- (g) alternatīvo ieguldījumu fonds (AIF) un alternatīvo ieguldījumu fonda pārvaldnieks (AIFP), kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/61/ES 4. pantā¹³,
- (h) īpašam nolūkam izveidota struktūra, kas veic pārvēršanu vērtspapīros un kas definēta Direktīvas 2006/48/EK 4. panta 44. punktā,
- (i) īpašam nolūkam dibināta sabiedrība, kas definēta Direktīvas 2009/138/EEK 13. panta 26. punktā,
- (j) jebkurš cits uzņēmums, iestāde, organizācija vai persona, kas veic vienu vai vairākas no turpmāk minētajām darbībām, ja to finanšu darījumu gada vidējā vērtība veido vairāk nekā 50 % no to kopējā vidējā neto apgrozījuma gadā, kā minēts Padomes Direktīvas 78/660/EEK 28. pantā¹⁴, proti,
 - (i) Direktīvas 2006/48/EK I pielikuma 1., 2., 3., un 6. punktā norādītās darbības,
 - ii) tirdzniecība par saviem līdzekļiem vai par klientu līdzekļiem vai to vārdā attiecībā uz jebkuru finanšu instrumentu,
 - (iii) līdzdalības iegūšana uzņēmumos,
 - (iv) dalība finanšu instrumentos vai to emisija,
 - (v) ar iv) punktā minētajām darbībām saistītu pakalpojumu sniegšana;
- (9) "centrālais darījumu partneris" (CCP) ir centrālais darījumu partneris, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 2. panta 1. punktā¹⁵;
- (10) "ieskaits" ir ieskaits, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/26/EK 2. panta k) apakšpunktā¹⁶;

¹⁰ OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.

¹¹ OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.

¹² OV L 235, 23.9.2003., 10. lpp.

¹³ OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.

¹⁴ OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.

¹⁵ OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.

¹⁶ OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.

- (11) "finanšu instruments, kas minēts Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma C iedaļā, un strukturēti produkti, kas emitēti iesaistītās dalībvalsts teritorijā" ir tāds finanšu instruments, ko ir emitējusi persona, kuras juridiskā adrese vai, ja tā ir fiziska persona, pastāvīgā adrese vai, ja pastāvīgā adrese nav nosakāma, pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā valstī.
- (12) "nosacītā summa" ir pamatā esošā nominālā summa, ko izmanto, lai aprēķinātu maksājumus par konkrēto atvasināto instrumentu līgumu.
2. Visus darījumus, kas minēti 1. panta 2. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā, uzskata par tādiem, kas rada vienu finanšu darījumu. Visas apmaiņas, kas minētas 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā, uzskata par tādām, kas rada divus finanšu darījumus. Visu 1. panta 2. punkta a) līdz e) apakšpunktā minēto darījumu būtiskas izmaiņas uzskatāmas par jaunu tāda paša veida darījumu kā sākotnējais. Izmaiņas ir uzskatāmas par būtiskām jo īpaši tad, ja tās ir saistītas ar vismaz vienas darījuma puses aizstāšanu, darījuma priekšmeta maiņu, apjoma maiņu, tostarp saistībā ar tā piemērošanu laikā, vai atlīdzības maiņu, par kuru panākta vienošanās, vai ja sākotnējam darījumam, ja tas būtu ticis noslēgts mainītajā variantā, būtu piemērojams lielāks nodoklis.
3. Šīs direktīvas 8. punkta j) apakšpunkta 1. daļas nolūkiem:
- (a) šajā punktā minēto gada vidējo vērtību aprēķina vai nu izmantojot iepriekšējo trīs kalendāro gadu datus, vai, ja runa ir par īsāku iepriekšējās darbības periodu, – šā īsākā perioda datus;
- (b) katra 6. pantā noteiktā darījuma vērtība saskaņā ar minēto pantu ir nodokļa bāze;
- (c) katra 7. pantā noteiktā darījuma vērtība saskaņā ar minēto pantu ir desmit procenti no nodokļa bāzes;
- (d) ja finanšu darījumu gada vidēja vērtība divos secīgos kalendāra gados nepārsniedz piecdesmit procentus no kopējā neto apgrozījuma vidēji gadā, kā noteikts Direktīvas 78/660/EEK 28. pantā, attiecīgajam uzņēmumam, iestādei, struktūrai vai personai ir tiesības pēc pieprasījuma vairs netikt uzskatītai par finanšu iestādi.

II nodaļa

Kopējās FDN sistēmas darbības joma

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz visiem finanšu darījumiem, ar nosacījumu, ka vismaz vienai no darījuma pusēm uzņēmējdarbības veikšanas vieta ir kādā iesaistītajā dalībvalstī un ka šī finanšu iestāde, kuras uzņēmējdarbības vieta ir iesaistītajā dalībvalstī, ir darījuma puse un rīkojas par saviem vai citas personas līdzekļiem, vai rīkojas darījuma puses vārdā.
2. Šī direktīva, izņemot tās 10. panta 3. un 4. punktu un 11. panta 1. līdz 4. punktu, neattiecas uz šādām struktūrām:
- (a) centrālajiem darījumu partneriem (CCP), kad tie pilda CCP funkciju;

- (b) centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem (CVD) un starptautiskajiem centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem (SCVD), kad tie pilda CVD vai SCVD funkciju;
 - (c) dalībvalstīm, tostarp publiskām organizācijām, kurām uzticēts pārvaldīt publiskā sektora parādu, kad tās pilda šo funkciju.
3. Ja struktūra nav apliekama ar nodokli saskaņā ar 2. punktu, tas neizslēdz nodokļa uzlikšanu tās darījumu partnerim.
4. Šo direktīvu nepiemēro šādiem darījumiem:
- (a) primārā tirgus darījumiem, kas minēti Regulas (EK) Nr. 1287/2006 5. panta c) apakšpunktā, tostarp finanšu instrumentu parakstīšanai un izvietošanai pēc to emisijas;
 - (b) darījumiem ar dalībvalstu centrālajām bankām;
 - (c) darījumiem ar Eiropas Centrālo banku;
 - (d) darījumiem ar Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu un Eiropas Stabilitātes mehānismu, darījumiem ar Eiropas Savienību, kas saistīti ar finansiālā atbalsta sniegšanu saskaņā ar LESD 143. pantu un finansiālā atbalsta sniegšanu saskaņā ar LESD 122. panta 2. punktu, un darījumiem ar Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienas saistībā ar to aktīvu pārvaldību;
 - (e) neskarot šā punkta c) un d) apakšpunktu, – darījumiem ar Eiropas Savienību, Eiropas Atomenerģijas kopienas, Eiropas Investīciju banku un Eiropas Savienības vai Eiropas Atomenerģijas kopienas izveidotām struktūrām, uz kurām attiecas Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, šajā Protokolā, kā arī mītnes nolīgumos vai jebkuros citos nolīgumos, kas noslēgti Protokola īstenošanai, noteiktajās robežās un ar to nosacījumiem;
 - (f) darījumiem ar starptautiskām organizācijām vai struktūrām, kuras nav minētas c), d) un e) apakšpunktā un kuras par tādām atzinušas mītnes valsts pārvaldes iestādes, tādās robežās un ar tādiem nosacījumiem, kādi noteikti starptautiskajās konvencijās par šo struktūru izveidi vai mītnes nolīgumos;
 - (g) darījumiem, ko veic kā daļu no pārstrukturēšanas darbībām, kas minētas Padomes Direktīvas 2008/7/EK 4. pantā¹⁷.

4. pants *Uzņēmējdarbības vieta*

1. Šajā direktīvā finanšu iestāde tiek uzskatīta par tādu, kam ir uzņēmējdarbības vieta kādas dalībvalsts teritorijā, ja ir izpildīts kāds no šiem nosacījumiem:
- (a) attiecīgās dalībvalsts iestādes ir atļāvušas tai rīkoties kā finanšu iestādei saistībā ar darījumiem, uz kuriem attiecas minētā atļauja;

¹⁷ OV L 46, 21.2.2008., 11. lpp.

- (b) tai ir atļauts vai tā ir citādi tiesīga no ārvalstīm darboties kā finanšu iestāde attiecībā uz šīs dalībvalsts teritoriju saistībā uz darījumiem, uz kuriem attiecas šāda atļauja vai tiesības;
- (c) tās juridiskā adrese ir attiecīgajā dalībvalstī;
- (d) tās pastāvīgā adrese vai, ja pastāvīgā adrese nav nosakāma, tās parastā uzturēšanās vieta ir attiecīgajā dalībvalstī;
- (e) tai ir filiāle attiecīgajā dalībvalstī attiecībā uz darījumiem, kurus veic minētā filiāle;
- (f) tā ir puse, kas rīkojas vai nu par saviem līdzekļiem, vai citas personas līdzekļiem, vai arī darījuma puses vārdā finanšu darījumā vai nu ar citu finanšu iestādi, kuras uzņēmējdarbības vieta ir attiecīgajā dalībvalstī atbilstīgi a), b), c), d) vai e) apakšpunktam, vai arī ar pusi, kuras uzņēmējdarbības vieta ir attiecīgās dalībvalsts teritorijā un kas nav finanšu iestāde;
- (g) tā ir puse, kas rīkojas vai nu par saviem līdzekļiem, vai citas personas līdzekļiem, vai darījuma puses vārdā finanšu darījumā ar strukturētu produktu vai kādu no Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma C iedaļā minētajiem finanšu instrumentiem, kas emitēti šīs dalībvalsts teritorijā, izņemot instrumentus, kas minēti attiecīgās iedaļas 4. līdz 10. punktā un kurus netirgo organizētā platformā.

2. Persona, kas nav finanšu iestāde, uzskatāma par tādu, kam ir uzņēmējdarbības vieta iesaistītajā dalībvalstī, ja ir izpildīts kāds no šiem nosacījumiem:

- (a) tās juridiskā adrese vai, ja tā ir fiziska persona, pastāvīgā adrese vai, ja pastāvīgā adrese nosakāma, tās parastā uzturēšanās vieta atrodas šajā valstī;
- (b) tai ir filiāle šajā valstī attiecībā uz finanšu darījumiem, kurus veic minētā filiāle;
- (c) tā ir puse finanšu darījumā ar strukturētu produktu vai kādu no Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma C iedaļā minētajiem finanšu instrumentiem, kas emitēti šīs dalībvalsts teritorijā, izņemot instrumentus, kas minēti attiecīgās iedaļas 4. līdz 10. punktā un kurus netirgo organizētā platformā.

3. Neatkarīgi no šā panta 1. un 2. punkta noteikumiem finanšu iestādi vai personu, kas nav finanšu iestāde, neuzskata par tādām, kam ir uzņēmējdarbības vieta minēto punktu izpratnē, ja persona, kas atbildīga par FDN nomaksu, pierāda, ka nepastāv saistība starp darījuma ekonomisko būtību un attiecīgās iesaistītās dalībvalsts teritoriju.

4. Ja ir izpildīts vairāk nekā viens no nosacījumiem sarakstos, kas noteikti 1. un 2. punktā, lai noteiktu iesaistīto dalībvalsti, kurā ir uzņēmējdarbības vieta, būtisks ir pirmais izpildītais nosacījums no saraksta sākuma.

III nodaļa

Iekasējamība, bāze un likmes kopējam FDN

5. pants

FDN iekasējamība

1. FDN kļūst iekasējams katram finanšu darījumam brīdī, kad finanšu darījums notiek.
2. Finanšu darījuma vēlāka atcelšana vai izlabošana neietekmē iekasējamību, izņemot kļūdu gadījumus.

6. pants

FDN bāze tādu finanšu darījumu gadījumā, kas nav saistīti ar atvasināto instrumentu līgumiem

1. To finanšu darījumu gadījumā, kas nav 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkta c) punktā minētie un – attiecībā uz atvasināto instrumentu līgumiem – 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkta a), b) un d) punktā minētie, nodokļa bāze ir viss, kas veido par nodošanu samaksāto vai maksājamo atlīdzību no darījuma partnera vai trešās personas.
2. Neatkarīgi no šā panta 1. punkta noteikumiem tajā minētajos gadījumos nodokļa bāze ir tirgus cena, ko nosaka brīdī, kad FDN kļūst iekasējams:
 - (a) ja atlīdzība ir mazāka par tirgus cenu;
 - (b) gadījumos, kas minēti 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkta b) punktā.
3. Šā panta 2. punkta nolūkiem tirgus cena nozīmē pilnu summu, kas darījumā godīgas konkurences apstākļos būtu jāsamaksā kā atlīdzība par attiecīgo finanšu instrumentu.

7. pants

Nodokļa bāze ar atvasināto instrumentu līgumiem saistītu finanšu darījumu gadījumā

To finanšu darījumu gadījumā, minēti 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkta c) punktā un – attiecībā uz atvasināto instrumentu līgumiem – 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkta a), b) un d) punktā minētie, FDN bāze ir nosacītā summa, kas finanšu darījuma brīdī minēta atvasināto instrumentu līgumā.

Ja tiek konstatēts vairāk par vienu nosacīto summu, nodokļa bāzes noteikšanai izmanto lielāko summu.

8. pants

Kopēji noteikumi par nodokļa bāzi

Ja vērtība, kas saskaņā ar 6. vai 7. pantu vajadzīga nodokļa bāzes noteikšanai, pilnīgi vai daļēji ir izteikta valūtā, kas nav nodokļa uzlicējas iesaistītās dalībvalsts valūta, piemērojama valūtas kurss ir jaunākais pārdošanas kurss, kas brīdī, kad FDN kļūst iekasējams, reģistrēts attiecīgās dalībvalsts visreprezentatīvākajā valūtas tirgū, vai valūtas kurss, ko nosaka ar atsauci uz minēto tirgu saskaņā ar minētās dalībvalsts izdotajiem noteikumiem.

9. pants
Likmju piemērošana, struktūra un līmenis

1. Iesaistītās dalībvalstis piemēro FDN likmes, kas ir spēkā brīdī, kad nodoklis kļūst iekasējams.
2. Katra iesaistītā dalībvalsts nosaka likmes procentos no nodokļa bāzes.

Likmes nav zemākas kā:

- (a) 0,1 % par 6. pantā minētajiem finanšu darījumiem;
 - (b) 0,01 % par 7. pantā minētajiem finanšu darījumiem.
3. Iesaistītās dalībvalstis piemēro vienādu likmi visiem finanšu darījumiem, kas ietilpst vienā kategorijā saskaņā ar 2. punkta a) un b) apakšpunktu.

IV nodaļa
Kopējā FDN maksāšana, ar to saistītie pienākumi un izvairīšanās,
apiešanas un ļaunprātīgas izmantošanas novēršana

10. pants
Persona, kas atbildīga par FDN nomaksu nodokļu iestādēm

1. FDN par katru finanšu darījumu maksā katra finanšu iestāde, kas atbilst kādam no šiem nosacījumiem:
 - (a) tā ir darījuma puse, kas rīkojas vai nu par saviem līdzekļiem, vai citas personas līdzekļiem;
 - (b) tā rīkojas kādas darījuma puses vārdā;
 - (c) darījums ir veikts par tās līdzekļiem.

FDN ir maksājams nodokļu iestādēm tajā iesaistītajā dalībvalstī, kuras teritorijā uzskatāms, ka finanšu iestādei ir uzņēmējdarbības vieta.

2. Ja finanšu iestāde rīkojas citas finanšu iestādes vārdā vai par tās līdzekļiem, par FDN nomaksu ir atbildīga tikai šī cita finanšu iestāde.
3. Ja nodoklis nav samaksāts 11. panta 5. punktā noteiktajā termiņā, visas darījuma puses, tostarp personas, kas nav finanšu iestādes, ir kopīgi un solidāri atbildīgas par nodokļa nomaksu, kas finanšu iestādei jāmaksā par šo darījumu.
4. Iesaistītās dalībvalstis var noteikt, ka persona, kas nav par šā panta 1., 2. un 3. punktā norādītā par FDN nomaksu atbildīgā persona, ir uzskatāma par kopīgi un solidāri atbildīgu par nodokļa nomaksu.

11. pants

Noteikumi par FDN nomaksas termiņiem, pienākumiem nolūkā nodrošināt nomaksu un nomaksas pārbaudi

1. Iesaistītās dalībvalstis nosaka reģistrācijas, uzskaites un pārskatu sniegšanas pienākumus un citus pienākumus nolūkā nodrošināt nodokļu iestādēm maksājamā FDN faktisku nomaksu.
2. Komisija var saskaņā ar 16. pantu pieņemt deleģētos aktus, konkretizējot, kādi pasākumi iesaistītajām dalībvalstīm jāveic, izpildot šā panta 1. punktu.
3. Iesaistītās dalībvalstis pieņem pasākumus, kas nodrošina, ka katra persona, kas atbildīga par FDN nomaksu, iesniedz nodokļu iestādēm deklarāciju, izklāstot visu informāciju, kas vajadzīga, lai aprēķinātu FDN, kas kļuvis iekasējams viena mēneša laikā, tostarp kopējo vērtību darījumiem, kam uzlikts nodoklis atbilstoši katrai likmei.

FDN deklarāciju iesniedz līdz nākamā mēneša desmitajam datumam pēc tā mēneša, kurā FDN kļuvis iekasējams.

4. Iesaistītās dalībvalstis nodrošina, ka finanšu iestādes vismaz piecus gadus var sniegt nodokļu iestādēm attiecīgos datus par visiem finanšu darījumiem, kurus šīs iestādes ir veikušas vai nu savā vārdā, vai citas personas vārdā, vai nu par saviem līdzekļiem, vai citas personas līdzekļiem.

Nosakot šo pienākumu, tās vajadzības gadījumā ņem vērā pienākumus, kas finanšu iestādēm jau ir noteikti, ņemot vērā Direktīvas 2004/39/EK 25. panta 2. punktu.

5. Iesaistītās dalībvalstis nodrošina, ka jebkurš maksājamais FDN tiek nomaksāts kontos, ko nosaka dalībvalstis, šādos termiņos:
 - (a) brīdī, kad nodoklis kļūst uzliekams – ja darījumu veic elektroniski;
 - (b) trīs darba dienu laikā no brīža, kad nodoklis kļūst iekasējams – visos citos gadījumos.

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kas paredz vienotas metodes maksājamā FDN iekasēšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 18. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

6. Iesaistītās dalībvalstis nodrošina, ka nodokļu iestādes pārbauda, vai nodoklis ir pareizi nomaksāts.

12. pants

Izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanas novēršana

Iesaistītās dalībvalstis pieņem pasākumus, lai novērstu izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu nemaksāšanu.

13. pants
Vispārīgs noteikums par ļaunprātīgu izmantošanu

1. Jāignorē mākslīga struktūra vai mākslīgu struktūru virkne, kas izveidota ar pamatmērķi izvairīties no nodokļiem un kuru rezultātā tiek gūts nodokļa atvieglojums. Iesaistītās dalībvalstis šīs nodokļu vajadzībām izveidotās struktūras vērtē pēc to ekonomiskās būtības.
2. Šā panta 1. punkta nolūkiem struktūra ir jebkurš darījums, shēma, rīcība, darbība, vienošanās, piešķirums, saprašanās, solījums, pasākums vai notikums. Struktūra var ietvert vairākus posmus vai daļas.
3. Šā panta 1. punkta nolūkiem struktūra vai struktūru virkne ir mākslīga, ja tai nav komerciālas būtības. Nosakot, vai struktūra vai struktūru virkne ir mākslīga, iesaistītās dalībvalstis jo īpaši ņem vērā, vai tās aptver vienu vai vairākas šādas situācijas:
 - (a) struktūru veidojošo atsevišķo posmu juridiskais raksturojums nesaskan ar visas struktūras kopējo juridisko būtību;
 - (b) struktūra vai struktūru virkne veidota tā, kā parasti tas nebūtu gaidāms saprātīgas uzņēmējdarbības veikšanā;
 - (c) struktūrā vai struktūru virknē ir elementi, kas darbojas cits citam pretī vai anulē cits citu;
 - (d) veiktie darījumi pēc būtības ir apļveida;
 - (e) struktūra vai struktūru virkne dod ievērojamu nodokļu atvieglojumu, tomēr tas neatspoguļojas nodokļu maksātāja uzņēmējdarbības riskos vai tā naudas plūsmās.
4. Šā panta 1. punkta nolūkiem struktūras vai struktūru virknes mērķis ir izvairīšanās no nodokļiem, ja neatkarīgi no jebkādiem nodokļu maksātāja subjektīviem nolūkiem tā darbojas pretī to nodokļu noteikumu priekšmetam, garam un mērķim, kuri citādi būtu piemērojami.
5. Šā panta 1. punkta nolūkiem konkrēts mērķis uzskatāms par pamatmērķi, ja jebkurš cits mērķis, kas ir attiecināts vai ko varētu attiecināt uz struktūru vai struktūru virkni, ņemot vērā lietas apstākļus, šķiet esam gandrīz nenoizīmīgs.
6. Nosakot, vai struktūra vai struktūru virkne ir devusi nodokļu atvieglojumu, kā minēts šā panta 1. punktā, iesaistītās dalībvalstis salīdzina nodokļa summu, kas nodokļu maksātājam jāmaksā, ņemot vērā šo struktūru/šīs struktūras, ar summu, kas tam pašam nodokļu maksātājam tādos pašos apstākļos būtu jāmaksā, ja nepastāvētu šī struktūra/šīs struktūras.

14. pants
Ļaunprātīga izmantošana depozitāro sertifikātu un līdzīgu vērtspapīru gadījumā

1. Neskarot 13. panta noteikumus, depozitārais sertifikāts vai līdzīgs vērtspapīrs, kas emitēts ar faktisko mērķi izvairīties no nodokļa uzlikšanas darījumiem ar bāzes vērtspapīru, kas emitēts iesaistītajā dalībvalstī, uzskatāms par emitētu šajā iesaistītajā dalībvalstī, ja pretējā gadījumā rastos nodokļu ieguvums.
2. Šā panta 1. punkta nolūkiem piemērojams 13. panta 4., 5. un 6. punkts.

3. Piemērojot šā panta 1. punktu, jāņem vērā tas, cik lielā mērā depozitārā sertifikāta vai līdzīga vērtspapīra tirdzniecība ir aizstājusi bāzes vērtspapīra tirdzniecību. Ja šāda aizstāšana ir notikusi ievērojamā apjomā, tad par FDN nomaksu atbildīgās personas pienākums ir pierādīt, ka depozitārais sertifikāts vai līdzīgs vērtspapīrs nav emitēts ar faktisko mērķi izvairīties no nodokļa bāzes vērtspapīram.

V nodaļa

Nobeiguma noteikumi

15. pants

Citi nodokļi par finanšu darījumiem

Attiecībā uz finanšu darījumiem iesaistītās dalībvalstis nepatur spēkā un neievieš nodokļus, kas nav šās direktīvas FDN un Padomes Direktīvā 2006/112/EK¹⁸ paredzētais pievienotās vērtības nodoklis.

16. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Šīs direktīvas 11. panta 2. punktā minētās pilnvaras deleģē uz nenoteiktu laiku, sākot ar 19. pantā noteikto dienu.
3. Padome var jebkurā brīdī atsaukt 11. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģējumu. Ar atsaukšanas lēmumu tiek izbeigts minētajā lēmumā norādītais pilnvaru deleģējums. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas minētajā lēmumā ir norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Tiklīdz tā pieņem deleģēto aktu, Komisija par to paziņo Padomei.
5. Saskaņā ar 11. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja 2 mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Padomei, Padome nav izteikusi iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām Padome ir informējusi Komisiju par savu lēmumu neizteikt iebildumus. Pēc Padomes iniciatīvas šo periodu pagarina par diviem mēnešiem.

17. pants

Eiropas Parlamenta informēšana

Eiropas Parlamentu informē par Komisijas pieņemtajiem deleģētajiem aktiem, jebkādiem iebildumiem, kas izteikti par šiem aktiem, vai par to, ka Padome ir atsaukusi pilnvaru deleģēšanu.

¹⁸ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

18. pants
Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

19. pants
Pārskatīšanas klauzula

Reizi piecos gados un pirmo reizi līdz 2016. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu un – attiecīgā gadījumā – priekšlikumu.

Ziņojumā Komisija vismaz izvērtē FDN ietekmi uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību, finanšu tirgiem un reālo ekonomiku un ņem vērā nodokļu uzlikšanas attīstību finanšu nozarē starptautiskā kontekstā.

20. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2013. gada 30. septembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Tās piemēro minētos noteikumus no 2014. gada 1. janvāra.

Kad iesaistītās dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Iesaistītās dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Iesaistītās dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

21. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

22. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta iesaistītajām dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

PIELIKUMS

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Padomes direktīva, ar ko īsteno ciešāku sadarbību finanšu darījumu nodokļa jomā

1.2. Attiecīgās politikas jomas ABM/ABB struktūrā

14 05 Nodokļu politika

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

Priekšlikums attiecas uz **jaunu darbību**

1.4. Mērķi

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu

Finanšu stabilitāte

1.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgā(s) ABM/ABB darbība(s)

Konkrētais mērķis Nr. 3

Izstrādāt jaunas nodokļu iniciatīvas un darbības, kas atbalsta ES politikas mērķus

Attiecīgās ABM/ABB darbības

14. sadaļa. Nodokļu politika un muitas savienība; ABB 05 nodokļu politika

1.4.3. Gaidāmais(ie) rezultāts(i)

Izvairīšanās no finanšu pakalpojumu iekšējā tirgus sadrumstalotības, ņemot vērā nesaskaņoto valsts nodokļu arvien lielāko skaitu.

Nodrošināt, ka finanšu iestādes dod taisnīgu un būtisku ieguldījumu nesenās krīzes izmaksu segšanā, un nodrošināt nozares vienlīdzīgu aplikšanu ar nodokļiem salīdzinājumā ar citām nozarēm.

Atturēt no darījumiem, kas neuzlabo finanšu tirgu darbību vai efektivitāti un papildināt regulatīvos pasākumus, kuru mērķis ir izvairīties no krīzēm nākotnē.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

Ieguldījums vispārējā stabilitātes mērķa sasniegšanā ES periodā pēc finanšu krīzes

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

Izvairīties no finanšu tirgu sadrumstalotības pa darbībām un pāri robežām, nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret ES finanšu iestādēm un – visbeidzot – nodrošināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību var, vienīgi darbojoties visas ES līmenī, vajadzības gadījumā izmantojot ciešāku sadarbību.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Ir pierādījies, ka plaša tvēruma FDN ieviešana valsts līmenī, sasniedzot trīs minētos mērķus, gandrīz nav iespējama bez ievērojama darbības pārcelšanas efekta (piemērs — Zviedrija).

1.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem attiecīgajiem instrumentiem

Nodokļi ir daļa no vispārējā neregulējuma satvara. FDN piemērošana sekmētu budžeta konsolidācijas centienus iesaistītajās dalībvalstīs. Turklāt Komisija ir ierosinājusi daļu no FDN radītajiem ieņēmumiem nākotnē izmantot kā pašu resursu daļu, proti, ja FDN ieņēmumi tiktu izmantoti ES budžeta finansēšanai, tad tiktu samazinātas dalībvalstu iemaksas, kas pamatojas uz NKI.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

Beztermiņa priekšlikums

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

Nav piemērojams

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Iesaistītajām dalībvalstīm jāīsteno atbilstīgi pasākumi, lai FDN piemērošana notiktu precīzi un laicīgi, kas ietver pārbaudes pasākumus.

Attiecīgu pasākumu veikšana, lai nodrošinātu nodokļa nomaksu un uzraudzītu un pārbaudītu tā pareizu nomaksu, paliek iesaistīto dalībvalstu ziņā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Apzinātie riski

1. Aizkavējusies transponēšana iesaistīto dalībvalstu līmenī
2. Izvairīšanās no nodokļiem, nodokļu apiešanas un ļaunprātīgas izmantošanas risks
3. Darījumu pārcelšanas risks

2.2.2. Paredzētās kontroles metodes

Direktīvas 11. pants paredz īpašus nosacījumus izvairīšanās no nodokļiem, nodokļu apiešanas vai ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai: deleģētos aktus un administratīvo sadarbību nodokļu

jautājumos.

Pārceļšanas riskus novērš, izvēloties atbilstošu nodokļa likmju kopumu un plašu nodokļa bāzes definīciju.

2.3. Nodokļu nemaksāšanas un pārkāpumu apkarošanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas un aizsardzības pasākumus.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta izdevumu pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs [Apraksts...]	Dif./nedif. (1)	no EBTA valstīm ²	no kandidātvalstīm ³	no trešām valstīm	Finanšu regulas 18. panta 1. punkta aa) apakšpunkt a nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- No jauna veidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs [Izdevumu kategorija.....]	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 18. panta 1. punkta aa) apakšpunkt a nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

¹ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

² EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

³ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Paredzamās ietekmes uz izdevumiem kopsavilkums

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	Numurs	[Izdevumu kategorija]
---	--------	-----------------------------

<.....> ĢD				N gads 4	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (skat. 1.6. punktu)			KOPĀ
• Darbības apropriācijas											
Budžeta numurs	pozīcijas	Saistības	(1)								
		Maksājumi	(2)								
Budžeta numurs	pozīcijas	Saistības	(1a)								
		Maksājumi	(2a)								
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ⁵											
Budžeta numurs	pozīcijas		(3)								
KOPĀ <.....> apropriācijas	– ĢD	Saistības	= 1 + 1a + 3	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav
		Maksājumi	= 2 + 2a +3	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav

• KOPĀ – Darbības apropriācijas	Saistības	(4)	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav
	Maksājumi	(5)	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav
• KOPĀ – Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem			(6)							
KOPĀ – Daudz gadu finanšu shēmas IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=4+ 6	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav
	Maksājumi	=5+ 6	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav

⁴ N gads ir gads, kurā sāk īstenot priekšlikumu/iniciatīvu.

⁵ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Gadījumā, ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairākas izdevumu kategorijas

• KOPĀ – Darbības apropriācijas	Saistības	(4)								
	Maksājumi	(5)								
• KOPĀ – Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem			(6)							
KOPĀ – Daudzgažu finanšu shēmas 1.–4. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas (Pamatsumma)	Saistības	=4+ 6	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav
	Maksājumi	=5+ 6	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	5	„Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	2013. gads	2014. gads	2015. gads	2016. gads	No 2017. gada
TAXUD ĢD					
• Cilvēkresursi	0,254	0,762	0,762	0,762	0,762
• Pārējie administratīvie izdevumi	0,040	0,036	0,036	0,036	0,036
KOPĀ — TAXUD ĢD	0,294	0,798	0,798	0,798	0,798

KOPĀ Daudzgažu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,294	0,798	0,798	0,798	0,798
---	------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	2013. gads	2014. gads	2015. gads	2016. gads	No 2017. gada
KOPĀ Daudzgažu finanšu shēmas 1.–5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,294	0,798	0,798	0,798
	Maksājumi	0,294	0,798	0,798	0,798

3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva neparedz darbības apropriāciju izmantošanu

3.2.3. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām

3.2.3.1. Kopsavilkums

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz administratīvo apropriāciju izmantošanu šādā veidā:

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	2013. gads	2014. gads	2015. gads	2016. gads	No 2017. gada
--	---------------	---------------	---------------	---------------	------------------

Daudzgaļu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA					
Cilvēkresursi	0,254	0,762	0,762	0,762	0,762
Pārējie administratīvie izdevumi	0,040	0,036	0,036	0,036	0,036
Starpsumma – Daudzgaļu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,294	0,798	0,798	0,798	0,798

Ārpus daudzgaļu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS ⁶					
Cilvēkresursi					
Citi administratīvie izdevumi					
Starpsumma — ārpus Daudzgaļu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS	Nav	Nav	Nav	Nav	Nav

KOPĀ	0,294	0,798	0,798	0,798	0,798
-------------	-------	-------	-------	-------	-------

3.2.3.2. Paredzamās cilvēkresursu vajadzības

– ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

⁶ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

	2013. gads	2014. gads	2015. gads	2016. gads	No 2017. gada
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
14 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	0,254	0,762	0,762	0,762	0,762
14 01 01 02 (Delegācijas)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
14 01 05 01 (Netiešā pētniecība)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu – FTE) ⁷					
14 01 02 01 (CA, INT, SNE, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
14 01 02 02 (CA, INT, JED, LA un SNE delegācijās)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
XX 01 04 yy ⁸	- Galvenā mītne ⁹	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	- Delegācijas	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE – netiešā pētniecība)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiešā pētniecība)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Citas budžeta pozīcijas (precizēt)					
KOPĀ	0,254	0,762	0,762	0,762	0,762

14 ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Cilvēkresursu vajadzības tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Pašlaik TAXUD ĢD personāla izvietojumā nav pilnībā ņemta vērā FDN kopējā sistēma, un tāpēc būs vajadzīga resursu pārgrupēšana ĢD iekšienē. Iecelto ierēdņu galvenie uzdevumi būs: izstrādāt nodokļa praktiskās darbības tehniskos aspektus, lai palīdzētu sarunu procesā, uzraudzīt turpmāko īstenošanu, sagatavot tiesību normu skaidrojumus un darba dokumentus, izstrādāt deleģētos aktus, kas attiecas uz noteikumiem par izvairīšanās no nodokļiem vai ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, sagatavot attiecīgās procedūras par pienākumu neizpildīšanu utt.
-------------------------------	---

3.2.4. Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu

– X Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai

⁷ CA – līgumdarbinieki; INT – pagaidu darbinieki; JED – jaunākie eksperti delegācijās; LA – vietējie darbinieki; SNE – valstu norīkoti eksperti.
⁸ Saskaņā ar robežlielumiem attiecībā uz ārštata darbiniekiem, ko finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām „BA” pozīcijām).
⁹ Galvenokārt struktūrfondi, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF).

3.2.5. *Trešo personu iemaksas*

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- **X** Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus. Taču, ja daļa no FDN ieņēmumiem tiktu izmantota kā pašu resursi, tādējādi samazinot NKI pašu resursu apjomu, ko maksā iesaistītās dalībvalstis, tas ietekmētu ieņēmumu avotu struktūru.